

1478

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ ΣΧΟΛΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΟΝ)

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ



ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ : ΘΕΟΔΩΡΟΥ Α. ΚΟΥΚΟΥΡΑ, ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 60

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ - 1937

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουν τὴν ὑπογραφὴν
τοῦ συγγραφέως.



Θεόδωρος Α. Κούκουρας



Τόμοις —
Θεοδ. Α. Κούκουρας
— Πάτραι



ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Ὁ Ξενοφῶν ἦτο υἱὸς τοῦ Γρύλλου καὶ τῆς Διοδώρας, ἐγεννήθη δ' ἐν Ἀθήναις, ἐν τῷ δήμῳ Ἐρχία, παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Σπάτα, πιθανῶς κατὰ τὸ ἔτος 434 π. Χ. Ἡ οἰκογένειά του ἦτο εὐπορος, εὐγενῆς καὶ ἀριστοκρατικῶν φρονημάτων. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐμαθήτευσε πλησίον τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους, ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ ὁποίου ἀπεκόμισε πλείστας ὠφελείας.

Κατὰ τὸ ἔτος 401 π. Χ. κατὰ πρόσκλησιν τοῦ φίλου του Προξένου τοῦ Βοιωτοῦ μετέβη εἰς τὰς Σάρδεις πρὸς τὸν Κύρον τὸν νεώτερον, υἱὸν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου καὶ σατράπην τῆς Μ. Ἀσίας, ὅτε οὗτος παρεσκευάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἄρταξέρξου. Τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, τὴν κληθεῖσαν Κύρου ἀνάβασιν, ἠκολούθησεν ὁ Ξενοφῶν ὡς ἀπλοῦς ἐθελοντής. Μετὰ τὴν παρὰ τὰ Κούναξα μάχην καὶ τὴν δολοφονίαν τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ἐξελέγη στρατηγὸς καὶ διὰ μέσου μεγίστων δυσκολιῶν καὶ φοβερῶν κινδύνων κατάρθωσε διὰ τῆς δραστηριότητος καὶ τῆς στρατηγικῆς του ἱκανότητος νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ὑπολειφθέντας Ἕλληνας εἰς

τὴν Θράκην. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἐβοήθησε τὸν βασιλέα τῆς Θράκης Σεύθην, παρεσκευάζετο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἀθήνας. Πεισθεὶς ὅμως ὑπὸ τῶν φίλων του μετέβη πάλιν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ ἤνωσε τὸν στρατὸν του μὲ τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν, ὅστις ὑπὸ τὸν Θίβρωνα ἐπολέμει πρὸς τοὺς Πέρσας. Ἐνεκα τούτου ὁ Ξενοφῶν καὶ διότι εἶχε βοηθήσει τὸν Κῦρον, ὅστις ἦτο ἐχθρὸς τῶν Ἀθηναίων, κατεδικάσθη ἐρήμην εἰς ἐξορίαν ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του. Μαθὼν τὴν καταδίκην του παρέμεινεν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ ἐπολέμησε μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐλληνικῶν πόλεων ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ ζυγοῦ. Συνδεθεὶς δὲ διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων Ἀγησιλάου ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπολέμησεν ἐν Κορωνεῖα (394 π. Χ.) μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν Βοιωτῶν, Ἀργείων, Κορινθίων καὶ τῶν συμπολιτῶν του Ἀθηναίων.

Μετὰ τὴν ἐν Κορωνεῖα μάχην ὁ Ξενοφῶν ἀπεφάσισε νὰ ἀποχωρήσῃ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον καὶ ἐγκατεστάθῃ εἰς τὸν Σκιλλοῦντα τῆς Ἥλιδος, ὅπου οἱ Σπαρτιαταὶ, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Ἀγησιλάου, ἀμείβοντες τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν Σπάρτην, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν μέγα καὶ προσοδοφόρον κτῆμα παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν καὶ πιθανῶς ἐκεῖ ὅπου σήμερον κεῖται τὸ χωρίον Μακρίσιον.

Ἐν Σκιλλοῦντι ὁ Ξενοφῶν ἔζησεν ἡσύχως ἐπὶ 23 ἔτη μὲ τὴν σύζυγόν του Φιλησίαν καὶ τοὺς δύο υἱοὺς του Γρύλλον καὶ Διόδωρον ἀσχολούμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, τὸ κυνήγιον καὶ τὴν συγγραφὴν διαφόρων ἔργων.

Μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην (371 π. Χ.), κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐνίκηθησαν ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ὁ Ξενοφῶν ἐξεδιώχθη ὑπὸ τῶν Ἠλείων ἐκ Σκιλλοῦντος καὶ ἐγκατεστάθῃ εἰς τὴν Κόρινθον. Ἐκεῖ ἐπέτυχε τὴν ἀνάκλησιν ἐκ τῆς ἐξορίας του καὶ προθύμως κατέταξε τοὺς δύο υἱοὺς του εἰς τὸ Ἀθηναϊκὸν ἱππικόν, ἵνα ἀγωνισθοῦν μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐναντίον τῶν Θηβαίων. Ἐκ οὗτων

ὁ Γρύλλος ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην (362 π. Χ.). Ἄλλ' ὁ Ξενοφῶν δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἄν καὶ ἀνεκλήθη ἐκ τῆς ἐξορίας του. Ἀπέθανεν ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ ἔτος 355 π. Χ.

2. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Ἐκτὸς τῆς Κύρου Ἀναβάσεως ὁ Ξενοφῶν συνέγραψε πολλὰ ἄλλα ἀξιόλογα συγγράμματα. Ἐν ἐκ τούτων εἶναι τὰ Ἑλληνικά, τὰ ὁποῖα εἶναι διηρημένα εἰς ὀκτώ βιβλία καὶ περιλαμβάνουν τὴν ἱστορίαν τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (411—404 π. Χ.) καὶ τῶν γεγονότων ἀπὸ τοῦ τέλους αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης (403—362 π. Χ.).

Εἰς τὰ βιβλία Γ. καὶ Δ. τῶν Ἑλληνικῶν ἐξιστοροῦνται οἱ ἀγῶνες τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τῶν Περσῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἀπὸ τοῦ 400 μέχρι τοῦ 389 π. Χ.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ο ΘΙΒΡΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 2. Ὡς μὲν οὖν Κῦρος στρατεύμα τε συνέλεξε καὶ τοῦτ' ἔχων ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεσώθησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ θάλατταν, Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

§ 3. Ἐπεὶ μέντοι Τισσαφέρνης, πολλοῦ ἄξιος βασιλεῖ δόξας γεγενῆσθαι ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ, σαυράτης κατεπέμφθη, ὧν τε αὐτὸς πρόσθεν ἦρχε καὶ ὧν Κῦρος, εὐθὺς ἠξίου τὰς Ἰωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῷ ὑπηκόους εἶναι. Αἱ δὲ ἅμα μὲν ἐλεύθεροι βουλόμεναι εἶναι, ἅμα δὲ φοβούμεναι τὸν Τισσαφέρνην, ὅτι Κῦρον, ὅτ' ἔζη, ἀντ' ἐκείνου ἠρημέναι ἦσαν, εἰς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν, εἰς Λακεδαίμονα δὲ ἔπεμπον πρέσβεις καὶ ἠξίου, ἐπεὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσίν, ἐπιμεληθῆναι καὶ σφῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, ὅπως ἢ τε χώρα μὴ δημοῖτο αὐτῶν καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι εἶεν.

§ 4. Οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι πέμπουσιν αὐτοῖς Θίβρων ἀρμοστήν, δόντες στρατιώτας τῶν μὲν νεοδαμῶδων εἰς χιλίους, τῶν δὲ ἄλλων Πελοποννησίων εἰς τετρακισχιλίους. Ἡτήσατο δ' ὁ Θίβρων καὶ παρ' Ἀθηναίων τριακοσίους ἰππέας εἰπών, ὅτι αὐτὸς μισθὸν παρέξει. Οἱ δ' ἔπεμψαν τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἰππευσάντων, νομίζοντες κέρδος τῷ δήμῳ, εἰ ἀποδημοῖεν καὶ ἐναπόλοιοντο.

§ 5. Ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφίκοντο, συνήγαγε στρατιώτας καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἠπειρῷ Ἑλληνίδων πόλεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐπειθήντο, ὅτι Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ ἐπιτάττει. Καὶ σὺν μὲν ταύτῃ τῇ στρατιᾷ ὄρῳν Θίβρων πρὸς τὸ ἰππικὸν εἰς τὸ παιδίον οὐ κατέβαινε, ἠγάπα δέ, εἰ, ὅπου τυγχάνοι ὄν, δύναιτο ταύτην τὴν χώραν ἀδήρωτον διαφυλάττειν.

§ 6. Ἐπεὶ δὲ σωθέντες οἱ ἀναβάντες μετὰ Κύρου συνέμειξαν αὐτῷ, ἐκ τούτου ἤδη καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντετάττετο τῷ Τισσαφέρνει καὶ πόλεις Πέργαμον μὲν ἐκοῖσαν προσέλαβε καὶ Τευθρανίαν καὶ Ἀλίσαρναν, ὧν Εὐρουσθένης τε καὶ Προκλῆς ἦρχον οἱ ἀπὸ Δημαράτου τοῦ Λακεδαιμονίου· ἐκείνῳ δ' αὕτη ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη ἀντὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συστρατείας· προσεχώρησαν δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες ὁ μὲν Γάμβριον καὶ Παλαιγάμβριον, ὁ δὲ Μύριαν καὶ Γρύνειον· δῶρον δὲ καὶ αὐταὶ αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως Γογγύλῳ, ὅτι μόνος Ἐρετριέων μηδίσας ἔφυγεν.

§ 7. Ἦν δ' ἄς ἀσθενεῖς οὐσας καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίβρων ἐλάμβανε. Λάρισάν γε μὴν τὴν Αἴγυπτιαν καλουμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπείθετο, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει. Ἐπεὶ δὲ ἄλλως οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, φρεα-

τίαν τεμόμενος ὑπόνομον ὄρυττεν ὡς ἀφαιρησόμενος τὸ ὕδωρ αὐτῶν. Ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολ- λάκις ἐνέβαλλον εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους, ποιησάμενος αὖ χελώνην ξυλίνην ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ. Καὶ ταύτην μέντοι ἐκδραμόντες οἱ Λαρισῆες νύκτωρ κατέκαυσαν. Δοκοῦντος δ' αὐτοῦ οὐδὲν ποιεῖν, πέμπουσιν οἱ ἔφοροι ἀπολιπόντα Λάρισαν στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίαν.

§ 8. Ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἤδη ὄντος αὐτοῦ ὡς ἐπὶ Καρίαν πορευσομένου, Δερκυλίδας ἄρξων ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἀνὴρ δοκῶν εἶναι μάλα μηχανητικός· καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ Σίσυφος. Ὁ μὲν οὖν Θίβρων ἀπῆλθεν οἴκαδε καὶ ζημιωθείς ἔφυγε· κατηγοροῦν γὰρ αὐτοῦ οἱ σύμμαχοι, ὡς ἐφείη ἀρπάζειν τῷ στρατεύματι τοὺς φίλους.

Ο ΔΕΡΚΥΛΙΔΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 9. Ὁ δὲ Δερκυλίδας, ἐπεὶ παρέλαβε τὸ στράτευμα, γνοὺς ὑπόπτους ὄντας ἀλλήλοις τὸν Τισσαφέρην καὶ τὸν Φαρνάβαζον, κοινολογησάμενος τῷ Τισσαφέρει ἀπήγαγεν εἰς τὴν Φαρναβάζου χώραν τὸ στράτευμα, ἐλόμενος θατέρω μᾶλλον ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν. Ἦν δὲ καὶ πρόσθεν ὁ Δερκυλίδας πολέμιος τῷ Φαρναβάζῳ· ἀρμολογίας γὰρ γενόμενος ἐν Ἀβύδῳ ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχοῦντος, διαβληθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου, ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις Λακεδαιμονίων· ἀταξίας γὰρ ζημιώμα ἐστὶ. Καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἠδιδον ἐπὶ τὸν Φαρνάβαζον ἦει. Καὶ εὐθύς μὲν τοσοῦτω διέφερον εἰς τὸ ἄρχειν τοῦ Θίβρωνος, ὥστε παρήγαγε τὸ στράτευμα διὰ τῆς φιλίας χώρας μέχρι

τῆς Φαρναβάζου Αἰολίδος οὐδὲν βλάβας τοὺς συμμάχους.

§ 16-17. Καὶ εὐθύς μὲν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ Λάρισαν καὶ Ἄμαξιτὸν καὶ Κολωνὰς καὶ ἐπιθαλαττίους πόλεις ἐκούσας παρέλαβε· πέμπων δὲ καὶ πρὸς τὰς Αἰολίδας πόλεις ἠξίου ἐλευθεροῦσθαι τε αὐτὰς καὶ εἰς τὰ τεῖχη δέχεσθαι καὶ συμμάχους γίνεσθαι. Οἱ μὲν οὖν Νεανδρεῖς καὶ Ἰλιεῖς καὶ Κοκυλίται ἐπέειπον· καὶ γὰρ οἱ φρουροῦντες Ἕλληνες ἐν αὐταῖς, ἐπεὶ ἡ Μανία ἀπέθανεν, οὐ πάνυ τι καλῶς περιείποντο· ὁ δ' ἐν Κεβρῆνι, μάλα ἰσχυρῶ χωρίῳ, τὴν φυλακὴν ἔχων, νομίσας, εἰ διαφυλάξεις Φαρναβάζῳ τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλίδαν. Ὁ δὲ ὀργιζόμενος παρεσκευάζετο προσβάλλειν. Ἐπεὶ δὲ θυομένῳ αὐτῷ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ τῇ πρώτῃ, τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ἐθύετο. Ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐκαλλιερεῖτο, πάλιν τῇ τρίτῃ καὶ μέχρι τεττάρων ἡμερῶν ἐκαρτέρει θυόμενος, μάλα χαλεπῶς φέρων· ἔσπευδε γάρ, πρὶν Φαρνάβαζον βοηθῆσαι, ἐγκρατὴς γενέσθαι πάσης τῆς Αἰολίδος.

§ 18-19. Ἀθηνάδας δὲ τις Σικυώνιος λοχαγός, νομίσας τὸν μὲν Δερκυλίδαν φλυαρεῖν διατρίβοντα, αὐτὸς δ' ἱκανὸς εἶναι τὸ ὕδωρ ἀφελέσθαι τοὺς Κεβρηνίους, προσδραμὼν σὺν τῇ ἑαυτοῦ τάξει ἐπειράτο τὴν κρήνην συγχοῦν. Οἱ δὲ ἔνδοθεν ἐπεξεληθόντες αὐτόν τε συνέτρωσαν καὶ δύο ἀπέκτειναν, καὶ τοὺς ἄλλους παῖοντες καὶ βύλλοντες ἀπήλασαν. Ἀχθομένου δὲ τοῦ Δερκυλίδου καὶ νομίζοντος ἀθυμοτέρους κατὰ τὴν προσβολὴν ἔσεσθαι, ἔρχονται ἐκ τοῦ τείχους παρὰ τῶν Ἑλλήνων κήρυκες καὶ εἶπον, ὅτι, ἃ μὲν ὁ ἄρχων ποιοίῃ, οὐκ ἀρέσκοι σφίσιν, αὐτοὶ δὲ βούλονται σὺν τοῖς Ἕλλησι μᾶλλον ἢ σὺν τῷ βαρβάρῳ εἶναι. Ἐτι δὲ διαλε-

γομένων αὐτῶν ταῦτα, παρὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν ἦκε λέγων, ὅτι, ὅσα λέγοιεν οἱ πρόσθεν, καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν. Ὁ οὖν Δερκυλίδας εὐθύς, ὥσπερ ἔτυχε κεκαλληρηκῶς ταύτη τῇ ἡμέρᾳ, ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα ἠγεῖτο πρὸς τὰς πύλας· οἱ δ' ἀναπειτάσαντες ἐδέξαντο. Καταστήσας δὲ καὶ ἐνταῦθα φρουροὺς εὐθύς ἦει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν καὶ τὴν Γέργιθα.

§ 20-21. Ὁ δὲ Μειδίας προσδοκῶν μὲν τὸν Φαρνάβαζον, ὀκνῶν δ' ἤδη τοὺς πολίτας, πέμψας πρὸς τὸν Δερκυλίδαν εἶπεν, ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς λόγους, εἰ ὀμήρους λάβοι· ὁ δὲ πέμψας αὐτῷ ἀπὸ πόλεως ἐκάστης τῶν συμμάχων ἓνα ἐκέλευσε λαβεῖν τούτων, ὁπόσους τε καὶ ὁποίους βούλοιο. Ὁ δὲ λαβὼν δέκα ἐξῆλθε, καὶ συμμείξας τῷ Δερκυλίδᾳ ἠρώτα, ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο, ἐφ' ᾧτε τοὺς πολίτας ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους ἔαν. Καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἦει πρὸς τὴν Σκῆψιν. Γνοὺς δὲ ὁ Μειδίας, ὅτι οὐκ' ἂν δύναίτο κωλύειν βίᾳ τῶν πολιτῶν, εἶασεν αὐτὸν εἰσιέναι. Ὁ δὲ Δερκυλίδας θύσας τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῇ τῶν Σκηψίων ἀκροπόλει τοὺς μὲν τοῦ Μειδίου φρουροὺς ἐξήγαγε, παραδοὺς δὲ τοῖς πολίταις τὴν πόλιν καὶ παρακελευσάμενος, ὥσπερ Ἑλληνες καὶ ἐλευθέρους χρή, οὕτω πολιτεύειν, ἐξελθὼν ἠγεῖτο ἐπὶ τὴν Γέργιθα. Συμπρούπεμπον δὲ πολλοὶ αὐτὸν καὶ τῶν Σκηψίων τιμῶντες τε καὶ ἠδόμενοι τοῖς πεπραγμένοις.

§ 22. Ὁ δὲ Μειδίας παρεπόμενος αὐτῷ ἠξίου τὴν τῶν Γεργιθίων πόλιν παραδοῦναι αὐτῷ. Καὶ ὁ Δερκυλίδας μέντοι ἔλεγεν, ὡς τῶν δικαίων οὐδενὸς ἀτυχῆσοι· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων ἦει πρὸς τὰς πύλας σὺν τῷ Μειδίᾳ, καὶ τὸ στράτευμα ἠκολούθει αὐτῷ εἰρηνικῶς εἰς δύο. Οἱ δ' ἀπὸ τῶν πύργων καὶ μάλα ὑψηλῶν ὄν-

των ὀρῶντες τὸν Μειδίαν σὺν αὐτῷ οὐκ ἔβαλλον· εἰπόντος δὲ τοῦ Δερκυλίδου «Κέλευσον, ὦ Μειδία, ἀνοῖξαι τὰς πύλας, ἵνα ἡγῆ μὲν σύ, ἐγὼ δὲ σὺν σοὶ εἰς τὸ ἱερὸν ἔλθω κἀνταῦθα θύσω τῇ Ἀθηνᾷ», ὁ Μειδίας ὄκνει μὲν ἀνοίγειν τὰς πύλας, φοβούμενος δέ, μὴ παρχοῖμα συλληφθῆ, ἐκέλευσεν ἀνοῖξαι.

§ 23-24. Ὁ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν, ἔχων αὖ τὸν Μειδίαν ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους στρατιώτας ἐκέλευε θέσθαι περὶ τὰ τείχη τὰ ὄπλα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔθυε τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δ' ἐτέθυτο, ἀνεῖπε καὶ τοὺς Μειδίου δορυφόρους θέσθαι τὰ ὄπλα ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ ἑαυτοῦ στρατεύματος ὡς μισθοφορήσοντας· Μειδία γὰρ οὐδὲν ἔτι δεινὸν εἶναι. Ὁ μὲντοι Μειδίας ἀπορῶν, ὅ τι ποιοίη, εἶπεν· «Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἄπειμι», ἔφη, ξενία σοὶ παρασκευάσω». Ὁ δὲ «Οὐ, μὰ Δί», ἔφη, «ἐπεὶ αἰσχρὸν ἐμὲ τεθυκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ μὴ ξενίζειν σέ. Μένε οὖν παρ' ἡμῖν· ἐν ᾧ δ' ἂν τὸ δεῖπνον παρασκευάζεται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους καὶ διασκεψόμεθα καὶ ποιήσομεν».

§ 25-26. Ἐπεὶ δ' ἐκαθέζοντο, ἠρώτα ὁ Δερκυλίδας· «Εἰπέ μοι, ὦ Μειδία, ὁ πατήρ σε ἄρχοντα τοῦ οἴκου κατέλιπε;». «Μάλιστα», ἔφη. «Καὶ πόσαι σοὶ οἰκίαι ἦσαν; πόσοι δὲ χῶροι; πόσαι δὲ νομαί;». Ἀπογράφοντος δ' αὐτοῦ οἱ παρόντες τῶν Σκηψίων εἶπον· «Ψεύδεται σε οὗτος, ὦ Δερκυλίδα». «Ὑμεῖς δέ γ'», ἔφη, «μὴ λίαν μικρολογεῖσθε». Ἐπειδὴ δὲ ἀπεγέγραπτο τὰ πατρῶα, «Εἰπέ μοι», ἔφη, «Μανία δὲ τίνος ἦν;». Οἱ δὲ πάντες εἶπον, ὅτι Φαρναβάζου. «Οὐκοῦν καὶ τὰ ἐκείνης», ἔφη, «Φαρναβάζου;». «Μάλιστα» ἔφασαν. «Ἡμέτερ' ἂν εἶη», ἔφη, «ἐπεὶ κρατοῦμεν·

πολέμιος γὰρ ἡμῖν Φαρνάβαζος. Ἄλλ' ἠγείσθω τις», ἔφη, «ὅπου κεῖται τὰ Μανίας καὶ τὰ Φαρναβάζου».

§ 27—28. Ἐγουμενῶν δὲ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὴν Μανίας οἴκησιν, ἣν παρειλήφει ὁ Μειδίας, ἠκολούθει κάκεινος. Ἐπεὶ δ' εἰσῆλθεν, ἐκάλει ὁ Δερκυλίδας τοὺς ταμίας, φράσας δὲ τοῖς ὑπηρέταις λαβεῖν αὐτοὺς προεῖπεν αὐτοῖς, ὡς, εἴ τι κλέπτοντες ἀλώσοιντο τῶν Μανίας, παραχρῆμα ἀποσφαγήσονται. Οἱ δ' ἐδείκνυσαν ὁ δ', ἐπεὶ εἶδε πάντα, κατέκλησεν αὐτὰ καὶ κατεσημήνατο καὶ φύλακας κατέστησεν. Ἐξίων δέ, οὓς ἠὔρεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῶν ταξιάρχων καὶ λοχαγῶν, εἶπεν αὐτοῖς: «Μισθὸς μὲν ἡμῖν, ὃ ἄνδρες, εἴργασται τῇ στρατιᾷ ἐγγὺς ἐνιαυτοῦ ὀκτακισχιλίους ἀνδράσιν· ἂν δέ τι προσεργασώμεθα, καὶ ταῦτα προσέσται». Ταῦτα δ' εἶπε γινώσκων, ὅτι ἀκούσαντες πολὺ εὐτακτότεροι καὶ θεραπευτικώτεροι ἔσονται. Ἐρομένου δὲ τοῦ Μειδίου «Ἐμὲ δὲ ποῦ χρὴ οἰκεῖν, ὃ Δερκυλίδα;», ἀπεκρίνατο: «Ἐνθάπερ καὶ δικαιοτάτον, ὃ Μειδία, ἐν τῇ πατρίδι τῇ σουτοῦ Σκήψει καὶ ἐν τῇ πατροφῶ οἰκίᾳ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

§ 1. Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ταῦτα διαπραξάμενος καὶ λαβῶν ἐν ὀκτὼ ἡμέραις ἑννέα πόλεις, ἐβουλεύετο, ὅπως ἂν μὴ ἐν τῇ φιλίᾳ χειμάζων βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις, ὥσπερ Θίβρων, μηδ' αὖ Φαρνάβαζος καταφρογῶν τῇ ἴππῳ κακουργῇ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. Πέμπει οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ, πότερον βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν. Ὁ μὲντοι Φαρνάβαζος νομίσας τὴν Αἰολίδα ἐπιτετειχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκίῃσι Φρυγία, σπονδὰς εἶλετο.

Ὡς δὲ ταῦτα ἐγένετο, ἐλθὼν ὁ Δερκυλίδας εἰς τὴν Βιθυνίδα Θράκην ἐκεῖ διεχειμάζεν, οὐδὲ τοῦ Φαρναβάζου πάνυ τι ἀχθομένου· πολλάκις γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπολέμουν.

Ο ΔΕΡΚΥΛΙΔΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 6-7. Ἄμα δὲ τῷ ἤρῳ ἀποπορευόμενος ὁ Δερκυλίδας ἐκ τῶν Βιθυνῶν ἀφικνεῖται εἰς Λάμψακον. Ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν Ἄρακος τε καὶ Ναυβάτης καὶ Ἀντισθένης. Οὗτοι δ' ἦλθον ἐπισκεψόμενοι τὰ τε ἄλλα, ὅπως ἔχοι τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Δερκυλίδᾳ ἐροῦντες μένοντι ἄρχειν καὶ τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτὸν καὶ ἐπιστεῖλαι δὲ σφίσιν αὐτοῖς τοὺς ἐφόρους συγκαλέσαντας τοὺς στρατιώτας εἰπεῖν ὡς, ὧν μὲν πρόσθεν ἐποίουν, μέμφοιντο αὐτοῖς, ὅτι δὲ νῦν οὐδὲν ἡδίκουν, ἐπαινοῖεν· καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου εἰπεῖν, ὅτι, ἂν μὲν ἀδικῶσιν, οὐκ' ἐπιτρέψουσιν, ἂν δὲ δίκαια περὶ τοὺς συμμάχους ποιῶσιν, ἐπαινέσονται αὐτούς. Ἐπεὶ μέντοι συγκαλέσαντες τοὺς στρατιώτας ταῦτ' ἔλεγον, ὁ τῶν Κυρείων προεσθηκῶς ἀπεκρίνατο· «Ἄλλ', ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἡμεῖς μὲν ἐσμεν οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πέρυσιν· ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν νῦν, ἄλλος δὲ τὸ παρελθόν. Τὸ οὖν αἴτιον τοῦ νῦν μὲν μὴ ἔξαμαρτάνειν, τότε δέ, αὐτοὶ ἤδη ἱκανοὶ ἐστε γιγνώσκειν».

§ 8. Συσκηνοῦντων δὲ τῶν τε οἴκουθεν πρέσβων καὶ τοῦ Δερκυλίδου, ἐπεμνήσθη τις τῶν περὶ τὸν Ἄρακον, ὅτι καταλελοίποιεν πρέσβεις τῶν Χερρονησιτῶν ἐν Λακεδαίμονι. Τούτους δὲ λέγειν ἔφασαν, ὡς νῦν μὲν οὐ δύναιντο τὴν Χερρόνησον ἐργάζεσθαι· φέρεσθαι

γὰρ καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν Θρακῶν. Εἰ δ' ἀποτευχισθεῖη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, καὶ σφίσιν ἂν γῆν πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶναι ἐργάζεσθαι καὶ ἄλλοις ὅπόσοι βούλοιντο Λακεδαιμονίων. Ὡστ' ἔφασαν οὐκ' ἂν θαυμάζωσιν, εἰ καὶ πεμφθεῖη τις Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῆς πόλεως σὺν δυνάμει ταῦτα πράξων. Ὁ οὖν Δερκυλίδας πρὸς μὲν ἐκείνους οὐκ εἶπεν, ἦν ἔχοι γνώμην, ταῦτ' ἀκούσας, ἀλλ' ἔπεμψεν αὐτοὺς ἐπ' Ἐφέσου διὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἠδόμενος, ὅτι ἔμελλον ὄψεσθαι τὰς πόλεις ἐν εἰρήνῃ εὐδαιμονικῶς διαγούσας. Οἱ μὲν δὴ ἐπορεύοντο.

§ 9. Ὁ δὲ Δερκυλίδας, ἐπειδὴ ἔγνω μενετεόν ὄν, πάλιν πέμψας πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ἐπήρετο, πότερα βούλοιο σπονδὰς ἔχειν καθάπερ διὰ τοῦ χειμῶνος ἢ πόλεμον. Ἐλομένου δὲ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τότε σπονδὰς, οὕτω καταλιπὼν καὶ τὰς περὶ ἐκεῖνον πόλεις φιλίας ἐν εἰρήνῃ διαβαίνει τὸν Ἑλλήσποντον σὺν τῷ στρατεύματι εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ διὰ φιλίας τῆς Θράκης πορευθεὶς καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ Σεύθου ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον.

§ 10. Ἦν καταμαθὼν πόλεις μὲν ἔνδεκα ἔχουσαν, χώραν δὲ παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην οὔσαν, κεκακωμένην δέ, ὥσπερ ἐλέγετο, ὑπὸ τῶν Θρακῶν, ἐπεὶ μέτρον ἤυρε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια, οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ θυσάμενος ἐτείχιζε, κατὰ μέρη διελὼν τοῖς στρατιώταις τὸ χωρίον· καὶ ἄθλα αὐτοῖς ὑποσχόμενος δώσειν τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασιν καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἕκαστοι ἄξιοι εἶεν, ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος ἀπὸ ἡρινοῦ χρόνου πρὸ ὀπώρας. Καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τείχους ἔνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ ἀγαθὴν σπόριμον, πολλὴν δὲ πε-

φυτευμένην, παμπληθεῖς δὲ καὶ παγκάλας νομάς παντοπαδοῖς κτήνεσι. Ταῦτα δὲ πράξας διέβαινε πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν.

§ 11. Ἐπισκοπῶν δὲ τὰς πόλεις ἑώρα τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἐχοῦσας, Χίων δὲ φυγάδας ἠῦρεν Ἀταρνέα ἔχοντας χωρίον ἰσχυρόν, καὶ ἐκ τούτου ὁρμωμένους φέροντας καὶ ἄγοντας τὴν Ἴωνίαν, καὶ ζῶντας ἐκ τούτου. Πυθόμενος δέ, ὅτι πολὺς σῖτος ἐνῆν αὐτοῖς, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει· καὶ ἐν ὀκτῶ μηνὶ παραστησάμενος αὐτούς, καταστήσας ἐν αὐτῷ Δράκοντα Πελληνέα ἐπιμελητὴν, καὶ κατασκευάσας ἐν τῷ χωρίῳ ἔκπλεω πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἵνα εἴη αὐτῷ καταγωγὴ, ὁπότε ἀφικνοῖτο, ἀπῆλθεν εἰς Ἐφεσον, ἣ ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν.

§ 12. Καὶ μέχρι τούτου τοῦ χρόνου ἐν εἰρήνῃ διήγον Τισσαφέρνης τε καὶ Δερκυλίδας καὶ οἱ ταύτῃ Ἑλληνες καὶ οἱ βάρβαροι. Ἐπεὶ δὲ ἀφικνούμενοι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν Ἴωνίδων πόλεων ἐδίδασκον, ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνει, εἰ βούλοιο, ἀφιέναι αὐτονόμους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· εἰ οὖν κακῶς πάσχοι Καρία, ἐνθάπερ ὁ Τισσαφέρνους οἶκος, οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν αὐτὸν αὐτονόμους σφᾶς ἀφεῖναι. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν πρὸς Δερκυλίδαν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν διαβαίνειν σὺν τῷ στρατεύματι ἐπὶ Καρίαν καὶ Φάρακα τὸν ναύαρχον σὺν ταῖς ναυσὶ παραπλεῖν. Οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίησαν.

§ 13-14. Ἐτύγχανε δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Φαρνάβαξος πρὸς Τισσαφέρνην ἀφιγμένος, ἅμα μὲν ὅτι στρατηγὸς τῶν πάντων ἀπεδέδεικτο Τισσαφέρνης, ἅμα δὲ διαμαρτυρούμενος, ὅτι ἔτοιμος εἴη κοινῇ πολεμεῖν καὶ συμμάχεσθαι καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἑλληνας

ἐκ τῆς βασιλέως. Ὁ δ' ἀκούων «Πρῶτον μὲν τοίνυν», ἔφη, «διάβηθι σὺν ἐμοὶ ἐπὶ Καρίαν, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ τούτων βουλευσόμεθα». Ἐπεὶ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ἔδοξεν αὐτοῖς ἰκανὰς φυλακὰς εἰς τὰ ἐρύματα καιαστήσαντας διαβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν. Ὡς δ' ἤκουσεν ὁ Δερκυλίδας, ὅτι πάλιν πεπερακότες εἰσὶ τὸν Μαίανδρον, εἰπὼν τῷ Φάρακι, ὡς ὀκνοίη, μὴ ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβαζος ἐρήμην οὔσαν καταθέοντες φέρωσι καὶ ἄγωσι τὴν χώραν, διέβαινε καὶ αὐτός.

§ 15. Πορευόμενοι δὲ οὗτοι οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι, ὡς προεληλυθότων τῶν πολεμίων εἰς τὴν Ἐφεισίαν, ἐξαίφνης ὀρῶσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοποῦς ἐπὶ τῶν μνημάτων· καὶ ἀνταναβιβάσαντες εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεῖα καὶ τύρσεις τινὲς καθορῶσι παρατεταγμένους, ἧ αὐτοῖς ἦν ἡ ὁδός, Κᾶράς τε λευκάσπιδας καὶ τὸ Περσικόν, ὅσον ἐτύγχανε παρὸν, στράτευμα καὶ τὸ Ἑλληνικόν, ὅσον εἶχεν ἑκάτερος αὐτῶν, καὶ τὸ ἵππικόν μάλα πολὺ, τὸ μὲν Τισσαφέρνους ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι, τὸ δὲ Φαρναβάζου ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ.

§ 16-17. Ὡς δὲ ταῦτα ἦσθετο ὁ Δερκυλίδας, τοῖς μὲν ταξίρχοις καὶ τοῖς λοχαγοῖς εἶπε παρατάττεσθαι τὴν ταχίστην εἰς ὀκτώ, τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὰ κράσπεδα ἐκατέρωθεν καθίστασθαι καὶ τοὺς ἵππέας, ὅσους γε δὴ καὶ οἴους ἐτύγχανεν ἔχων· αὐτὸς δὲ ἐθύετο. Ὅσον μὲν δὴ ἦν ἐκ Πελοποννήσου στράτευμα, ἡσυχίαν εἶχε καὶ παρεσκευάζετο ὡς μαχούμενον· ὅσοι δὲ ἦσαν ἀπὸ Πριήνης τε καὶ Ἀχιλλείου καὶ ἀπὸ νήσων καὶ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, οἱ μὲν τινες καταλιπόντες ἐν τῷ σίτῳ τὰ ὄπλα ἀπεδίδρασκον· καὶ γὰρ ἦν βαθὺς ὁ σῖτος ἐν

τῷ Μαιάνδρου πεδίῳ· ὅσοι δὲ καὶ ἔμενον, δῆλοι ἦσαν οὐ μενοῦντες.

§ 18. Τὸν μὲν οὖν Φαρνάβαζον ἐξηγγέλλετο μάχεσθαι κελεύειν. Ὁ μέντοι Τισσαφέρνης τό τε Κύρειον στρατεύμα καταλογιζόμενος, ὡς ἐπολέμησεν αὐτοῖς, καὶ τούτῳ πάντας νομίζων ὁμοίους εἶναι τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἐβούλετο μάχεσθαι, ἀλλὰ πέμψας πρὸς Δερκυλίδαν εἶπεν, ὅτι εἰς λόγους βούλοιο αὐτῷ ἀφικέσθαι. Καὶ ὁ Δερκυλίδας λαβὼν τοὺς κρατίστους τὰ εἶδη τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἵππεων καὶ πεζῶν προῆλθε πρὸς τοὺς ἀγγέλους καὶ εἶπεν· «Ἄλλὰ παρεσκευασάμην μὲν ἔγωγε μάχεσθαι, ὡς ὄρατε· ἐπεὶ μέντοι ἐκεῖνος βούλεται εἰς λόγους ἀφικέσθαι, οὐδ' ἐγὼ ἀντιλέγω. Ἄν μέντοι ταῦτα δέη ποιεῖν, πιστὰ καὶ ὁμήρους δοτέον καὶ ληπτέον».

§ 19-20. Δόξαντα δὲ ταῦτα καὶ περρανθέντα τὰ μὲν στρατεύματα ἀπῆλθε, τὸ μὲν βαρβαρικὸν εἰς Τροάλλεις τῆς Καρίας, τὸ δ' Ἑλληνικὸν εἰς Λεύκοφρον. Καὶ τότε μὲν ταῦτα ἐπράχθη· τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰς τὸ συγκεῖμενον χωρίον ἦλθον, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πυθέσθαι ἀλλήλων, ἐπὶ τίσιν ἂν τὴν εἰρήνην ποιήσαιτο. Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας εἶπεν, εἰ αὐτονόμους ἐφῆ βασιλεὺς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὁ δὲ Τισσαφέρνης καὶ Φαρνάβαζος εἶπαν, ὅτι, εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα ἐκ τῆς χώρας καὶ οἱ Λακεδαιμονίων ἀρμостαι ἐκ τῶν πόλεων. Ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀλλήλοις σπονδὰς ἐποιήσαντο, ἕως ἀπαγγελθεῖν τὰ λεχθέντα Δερκυλίδα μὲν εἰς Λακεδαίμονα, Τισσαφέρνει δὲ ἐπὶ βασιλέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

Η ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΠΑΚΤΩΛΟΝ ΝΙΚΗ

§ 1. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρώδας τις Συρακόσιος ἐν Φοινίκῃ ὧν μετὰ ναυκλήρου τινὸς καὶ ἰδὼν τριήρεις Φοινίσσας τὰς μὲν καταπλεύσας ἄλλοθεν, τὰς δὲ καὶ αὐτοῦ πεπληρωμένας, τὰς δὲ καὶ ἔτι κατασκευαζομένας, προσακούσας δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τριακοσίας αὐτὰς δέοι γενέσθαι, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναγόμενον πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνης τὸν στόλον τοῦτον παρασκευαζομένων· ὅποι δέ, οὐδὲν ἔφη εἶδέναι.

§ 2. Ἀνεπτρωμένων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμάχους συναγόντων καὶ βουλευομένων, τί χρὴ ποιεῖν, Λύσανδρος νομίζων καὶ τῷ ναυτικῷ πολὺ περιέσεσθαι τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸ πεζὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη τὸ μετὰ Κύρου ἀναβάν, πείθει τὸν Ἀγησίλαον ὑποστῆναι, ἂν αὐτῷ δῶσι τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, εἰς δισχιλίους δὲ τῶν νεοδαμῶδων, εἰς ἑξαισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, στρατεύεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. Πρὸς δὲ τούτῳ τῷ λογισμῷ καὶ αὐτὸς συνεξελθεῖν αὐτῷ ἐβούλετο, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς κατασταθείσας ὑπ' ἐκείνου ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐκπεπτωκυίας δὲ διὰ τοὺς ἐφόρους, οἱ τὰς πατρίους πολιτείας παρήγγειλαν, πάλιν καταστήσειε μετ' Ἀγησιλάου.

§ 3-4. Ἐπαγγειλαμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου τὴν

στρατειαν, διδóασί τε οί Λακεδαιμόνιοι, ὅσαπερ ἤτησε, καὶ ἕξαμήνου σίτον. Ἐπεὶ δὲ θυσάμενος, ὅσα ἔδει, καὶ τᾶλλα καὶ τὰ διαβατήρια ἐξῆλθε, ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμψας ἀγγέλους προεῖπεν, ὅσους τε δέοι ἕκασταχόθεν πέμπεσθαι καὶ ὅποι παρῆναι, αὐτὸς δ' ἐβουλήθη ἐλθὼν θῦσαι ἐν Αὐλίδι, ἐνθαπερ ὁ Ἀγαμέμνων, ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει, ἐθύετο. Ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο, πυθόμενοι οἱ βροῦταρχοι, ὅτι θύοι, πέμψαντες ἰππέας τοῦ τε λοιποῦ εἶπαν μὴ θύειν καί, οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς τεθυμένοις, διέρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ. Ὁ δ' ἐπιμαρτυράμενος τοὺς θεοὺς καὶ ὀργιζόμενος, ἀναβὰς ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπέπλει. Ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ Γεραστὸν καὶ σὺλλέξας ἐκεῖ, ὅσον ἐδύνατο τοῦ στρατεύματος πλεῖστον, εἰς Ἐφεσον τὸν στόλον ἐποιεῖτο.

§ 5. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο, πρῶτον μὲν Τισσαφέρηνς πέμψας ἤρετο αὐτόν, τίνος δεόμενος ἦκοι. Ὁ δ' εἶπεν αὐτονόμως καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις εἶναι, ὡσπερ καὶ τὰς ἐν τῇ παρ' ἡμῖν Ἑλλάδι. Πρὸς ταῦτα εἶπεν ὁ Τισσαφέρηνς· «Εἰ τοίνυν θέλεις σπείσασθαι, ἕως ἂν ἐγὼ πρὸς βασιλέα πέμψω, οἶμαι ἂν σε ταῦτα διαπραξάμενον ἀποπλεῖν, εἰ βούλοιο». «Ἄλλὰ βουλοίμην ἄν», ἔφη, «εἰ μὴ οἰοίμην γε ὑπὸ σοῦ ἕξαπατᾶσθαι». «Ἄλλ' ἕξεστιν», ἔφη, «σοὶ τούτων πίστιν λαβεῖν ἢ μὴν ἀδόλως σοῦ πράττοντος ταῦτα ἡμᾶς μηδὲν τῆς σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν ἐν ταῖς σπονδαῖς».

§ 6. Ἐπὶ τούτοις ῥηθεῖσι Τισσαφέρηνς μὲν ὄμοσε τοῖς πεμφθεῖσι πρὸς αὐτὸν Ἡριππίδα καὶ Δερκυλίδα καὶ Μεγίλλω ἢ μὴν πράξειν ἀδόλως τὴν εἰρήνην, ἐκεῖνοι δὲ ἀντίωμοσαν ὑπὲρ Ἀγησιλάου Τισσαφέρηνι ἢ μὴν ταῦτα πράττοντος αὐτοῦ ἐμπεδώσειν τὰς σπονδάς. Ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρηνς, ἃ ὄμοσεν, εὐθύς ἐψεύσατο· ἀντὶ

γὰρ τοῦ εἰρήνην ἔχειν στρατεύματα πολὺ παρὰ βασιλέως, πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν, μετετέμεπετο. Ἀγησίλαος δέ, καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὁμως ἐνέμενε ταῖς σπονδαῖς.

§ 11. Ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι στρατεύματι παρὰ βασιλέως προεῖπεν Ἀγησίλαφ πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζοντες ἐλάττω τὴν παροῦσαν εἶναι δύναμιν Ἀγησίλαφ τῆς βασιλέως παρασκευῆς. Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν, ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχει, ὅτι ἐπιорκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσατο, τοῖς δ' Ἑλλησι συμμάχους ἐποίησεν. Ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς στρατείαν, ταῖς δὲ πόλεσιν, εἰς ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν, προεῖπεν ἀγορὰν παρασκευάζειν. Ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Ἑλλησποντίοις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν εἰς Ἐφεσον τοὺς συστρατευομένους.

§ 12. Ὁ δὲ Τισσαφέρνης, καὶ ὅτι ἱπικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, ἢ δὲ Καρία ἄφιππος ἦν, καὶ ὅτι ἠγεῖτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς Καρίαν αὐτὸν ὀρμήσειν, τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν διεβίβασεν ἐκεῖσε, τὸ δ' ἱπικὸν εἰς τὸ Μαϊάνδρου πεδίον περιῆγε νομίζων ἱκανὸς εἶναι καταπατῆσαι τῇ ἵπῳ τοὺς Ἕλληνας, πρὶν εἰς τὰ δύσιππα ἀφικέσθαι. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι εὐθὺς τάναντία ἀποστρέψας ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο, καὶ τὰς τ' ἐν τῇ πορείᾳ πόλεις κα-

τεστρέφετο καὶ ἐμβαλὼν ἀπροσδοκῆτοις παμπληθῆ χροῖματα ἐλάμβανε.

§ 13—14. Καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπορεύετο· οὐ πόρρω δ' ὄντος Δασκυλείου προϊόντες αὐτοῦ οἱ ἵππεις ἤλαυνον ἐπὶ λόφον τινα, ὡς προϊδοιεν, τί τᾶμπροσθεν εἶη. Κατὰ τύχην δέ τινα καὶ οἱ τοῦ Φαρναβάζου ἵππεις, ὄντες παρόμοιοι τοῖς Ἑλλησι τὸν ἀριθμὸν, πεμφθέντες ὑπὸ Φαρναβάζου ἤλαυνον καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόφον. Ἰδόντες δὲ ἀλλήλους οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχοντας, τὸ μὲν πρῶτον ἔστησαν ἀμρότεροι, οἱ μὲν Ἑλληνες ἵππεις ὥσπερ φάλαγξ ἐπὶ τεττάρων παρατεταγμένοι, οἱ δὲ βάρβαροι τοὺς πρῶτους οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιήσαντες, τὸ βάθος δ' ἐπὶ πολλῶν. Ἐπειτα μέντοι πρόσθεν ὄρμησαν οἱ βάρβαροι. Ὡς δ' εἰς χεῖρας ἦλθον, ὅσοι μὲν τῶν Ἑλλήνων ἔπαισάν τινες, πάντες συνέτριψαν τὰ δόρατα, οἱ δὲ Πέρσαι κρανεῖνα παλτὰ ἔχοντες ταχὺ δώδεκα μὲν ἵππεας, δύο δ' ἵππους ἀπέκτειναν. Ἐκ δὲ τούτου ἐτρέφθησαν οἱ Ἑλληνες ἵππεις. Βοηθήσαντος δὲ Ἀγησιλάου σὺν τοῖς ὀπλίταις, πάλιν ἀπεχώρουν οἱ βάρβαροι καὶ εἰς αὐτῶν ἀποθνήσκει.

§ 15. Γενομένης δὲ ταύτης τῆς ἵππομαχίας, θυομένῳ τῷ Ἀγησιλάῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ προόδῳ ἄλοβα γίνεσθαι τὰ ἱερά. Τούτου μέντοι φανέντος στρέψας ἐπορεύετο ἐπὶ θάλατταν. Γιγνώσκων δέ, ὅτι, εἰ μὴ ἵππικὸν ἱκανὸν κτήσαιτο, οὐ δυνησάιτο κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι, ἔγνω τοῦτο κατασκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δραπετεύοντα πολεμεῖν δεοί. Καὶ τοὺς μὲν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ πόλεων ἵπποτροφεῖν κατέλεξε· προειπὼν δέ, ὅστις παρέχοιτο ἵππον καὶ ὄπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὅτι ἐξέσται αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι, ἐποίησεν οὕτω

ταῦτα συντόμως πράττεσθαι, ὥσπερ ἂν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανούμενον προθύμως ζητοίη.

§ 16—17. Ἐκ δὲ τούτου, ἐπειδὴ ἔαρ ὑπέφαινε, συνήγαγε μὲν ἅπαν τὸ στράτευμα εἰς Ἔφεσον· ἀσκήσαι δ' αὐτὸ βουλόμενος ἄθλα προύθηκε ταῖς τε ὀπλιτικάῃς τάξεσιν, ἣτις ἄριστα σωμαίων ἔχοι, καὶ ταῖς ἵππικαῖς, ἣτις κράτιστα ἵππευοί. Καὶ πελτασταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἄθλα προύθηκεν, ὅσοι κράτιστοι πρὸς τὰ προσήκοντα ἔργα φανεῖεν. Ἐκ τούτου δὲ παρῆν ὄρᾶν τὰ μὲν γυμνάσια πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν γυμναζομένων, τὸν δ' ἵππόδρομον τῶν ἵππαζομένων, τοὺς δὲ ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας μελετῶντας. Ἀξίαν δὲ καὶ ὅλην τὴν πόλιν, ἐν ἧ ἦν, θεὰς ἐποίησεν· ἦ τε γὰρ ἀγορὰ ἦν μεστή παντοδαπῶν καὶ ἵππων καὶ ὄπλων ὀνίων, οἳ τε χαλκοτύποι καὶ τέκτονες καὶ οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ σκυτοτόμοι καὶ οἱ ζωγράφοι πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατεσκευάζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἂν οἶεσθαι πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.

§ 18—19. Ἐπερρώσθη δ' ἂν τις καὶ ἐκεῖνο ἰδὼν, Ἀγησίλαον μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἐοτεφανωμένους ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπιόντας καὶ ἀνατιθέντας τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτεμίδι. Ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοντο, τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῖεν, πειθαρχεῖν δὲ μελετῶεν, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι; ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων ρώμην τινὰ ἐμβάλλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι, προεῖπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀλίσκομένους βαρβάρους γυμνοὺς πωλεῖν. Ὅρῶντες οὖν οἱ στρατιῶται λευκοὺς μὲν διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, μαλακοὺς δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ ἀεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν οὐδὲν διοίσειν τὸν

πόλεμον, ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.

§ 20—21. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἦδη, ἀφ' οὗ ἐξέπλευσεν ὁ Ἀγησίλαος, διεληλύθει, ὥστε οἱ μὲν περὶ Λύσανδρον τριάκοντα οἴκαδε ἀπέπλεον, διάδοχοι δ' αὐτοῖς οἱ περὶ Ἡριππίδαν παρῆσαν. Τούτων Ξενοκλέα μὲν καὶ ἄλλον ἔταξεν ἐπὶ τοὺς ἰππέας, Σχύθην δὲ ἐπὶ τοὺς νεοδαμῶδεις ὀπλίτας, Ἡριππίδαν δ' ἐπὶ τοὺς Κυρεῖους, Μύγδωνα δὲ ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας, καὶ προεῖπεν αὐτοῖς, ὡς εὐθύς ἠγήσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ τὰ κράτιστα τῆς χώρας, ὅπως αὐτόθεν οὕτω τὰ σώματα καὶ τὴν γνώμην παρσκευάζουσιν ὡς ἀγωνιούμενοι. Ὁ μὲντοι Τισσαφέρνης ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν πάλιν βουλόμενον ἐξαπατῆσαι, εἰς Καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι ἐμβαλεῖν, καὶ τό τε πεζὸν καθάπερ τὸ πρόσθεν εἰς Καρίαν διεβίβασε καὶ τὸ ἵπικόν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδῖον κατέστησεν. Ὁ δ' Ἀγησίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ὥσπερ προεῖπεν, εὐθύς εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε.

§ 22—23. Καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ εἶχε, τῇ δὲ τετάρτῃ ἦκον οἱ τῶν πολεμίων ἰππεῖς. Καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων εἶπεν ὁ ἡγεμὼν διαβάντι τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι, αὐτοὶ δὲ κατιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρμένους εἰς ἀρπαγὴν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. Αἰσθόμενος δὲ Ἀγησίλαος βοηθεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἰππέας. Οἱ δ' αὖ Πέρσαι, ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρετάξαντο παμπληθέσι τῶν ἰππέων τάξεσιν. Ἐνθα δὴ ὁ Ἀγησίλαος γινώσκων, ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις οὕτω παρείη τὸ πεζόν, αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπίη τῶν παρεσκευασμένων καιρὸν ἠγήσατο μάχην συνάψαι, εἰ

δύναιτο. Σφαγιασάμενος οὖν τὴν μὲν φάλαγγα εὐθύς ἦγεν ἐπὶ τοὺς παρατεταγμένους ἰππέας, ἐκ δὲ τῶν ὀπλιτῶν ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἧβης θεῖν ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε δρόμῳ ὑψηγεῖσθαι. Παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἰππεῦσιν ἐμβάλλειν, ὡς αὐτοῦ τε καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἐπομένου.

§ 24. Τοὺς μὲν δὴ ἰππέας ἐδέξαντο οἱ Πέρσαι· ἐπεὶ δ' ἅμα πάντα τὰ δεινὰ παρῆν, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθύς ἐν τῷ ποταμῷ ἔπεσον, οἱ δ' ἄλλοι ἔφευγον. Οἱ δ' Ἑλληγες ἐπακολουθοῦντες αἰροῦσι καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν. Καὶ οἱ μὲν πελτασταί, ὥσπερ εἰκός, εἰς ἀρπαγὴν ἐτράποντο· ὁ δ' Ἀγησίλαος κύκλῳ πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια περιεστρατοπεδεύσατο. Καὶ ἄλλα τε πολλὰ χρήματα ἐλήφθη, ἃ ἤυρε πλέον ἢ ἐβδομήκοντα τάλαντα, καὶ αἱ κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν, ἅς Ἀγησίλαος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπήγαγεν.

§ 25—26. Ὅτε δ' αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὧν· ὥστε ἠτιῶντο οἱ Πέρσαι προδεδόσθαι ὑπ' αὐτοῦ. Γνοὺς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεὺς Τισσαφέρνην αἴτιον εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Τιθραύστην καταπέμψας ἀποτέμνει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. Τοῦτο δὲ ποιήσας ὁ Τιθραύστης πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον πρέσβεις λέγοντας· «ὦ Ἀγησίλαε, ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν ἔχει τὴν δίκην· βασιλεὺς δὲ ἀξιοῖ σὲ μὲν ἀποπλεῖν οἴκαδε, τὰς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις αὐτονόμους οὔσας τὸν ἀρχαῖον δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν». Ἀποκριναμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου, ὅτι οὐκ ἂν ποιήσεις ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν, «Σὺ δ' ἀλλά, ἕως ἂν πύθῃ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, μεταχώρησον», ἔφη, «εἰς τὴν Φαρναβάζου, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τὸν σὸν ἐχθρὸν τειμώρημαι». «Ἔως ἂν τοῖνυν»,

ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, «ἐκεῖσε πορεύομαι, δίδου δὴ τῇ στρατιᾷ τὰ ἐπιτήδεια». Ἐκείνῳ μὲν δὴ ὁ Τιθραύστης δίδωσι τριάκοντα τάλαντα· ὁ δὲ λαβὼν ἦει ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου Φρυγίαν.

§ 27—29. Ὅντι δ' αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ὑπὲρ Κύμης ἔρχεται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ὅπως γινώσκουσι, καὶ καταστήσασθαι ναύαρχον, ὄντινα αὐτὸς βούλοιο. Τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιῶδε λογισμῶ, ὡς, εἰ ὁ αὐτὸς ἀμφοτέρων ἄρχοι, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον εἶναι, καθ' ἐν οὔσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις, τό τε ναυτικόν, ἐπιφαινομένου τοῦ πεζοῦ, ἔνθα δεῖ. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος πρῶτον μὲν ταῖς πόλεσι παρήγγειλε ταῖς ἐν ταῖς νήσοις καὶ ταῖς ἐπιθαλαττιδίῳις τριήρεις ποιεῖσθαι, ὅποσας ἐκάστη βούλοιο τῶν πόλεων. Καὶ ἐγένοντο καιναί, ἐξ ὧν αἱ τε πόλεις ἐπηγγείλαντο καὶ οἱ ἰδιῶται ἐποιοῦντο χαρίζεσθαι βουλόμενοι, εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Πείσανδρον δὲ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον κατέστησε, φιλότιμον μὲν καὶ ἐρρωμένον τὴν ψυχὴν, ἀπειρότερον δὲ τοῦ παρασκευάζεσθαι ὡς δεῖ. Καὶ Πείσανδρος μὲν ἀπελθὼν τὰ ναυτικὰ ἔπραττεν· ὁ δ' Ἀγησίλαος, ὥσπερ ὄρμησεν, ἐπὶ τὴν Φρυγίαν ἐπορεύετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

ΑΙ ΕΝ ἙΛΛΑΔΙ ΠΟΛΕΙΣ

ΣΥΝΑΣΠΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

§ 1—2. Ὁ μέντοι Τιθραύστης, καταμαθεὶν δοκῶν τὸν Ἀγησίλαον καταφρονοῦντα τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ οὐδαμῆ διανοούμενον ἀπιέναι ἐκ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίδας ἔχοντα μεγάλας αἰρήσειν βασιλέα, ἀπορῶν, τί χρῶτο τοῖς πράγμασι, πέμπει Τιμοκράτην τὸν Ῥόδιον εἰς Ἑλλάδα, δοῦς χρυσίον εἰς πενήτηντα τάλαντα ἀργυρίου καὶ κελεύει πειρᾶσθαι πιστὰ τὰ μέγιστα λαμβάνοντα δίδοναι τοῖς προεστηκόσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐφ' ᾧτε πόλεμον ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους. Ἐκεῖνος δ' ἐλθὼν δίδωσιν ἐν Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἴσμηνίαν καὶ Γαλαξιδῶρα, ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμόλαον τε καὶ Πολυάνθει, ἐν Ἄργει δὲ Κύλωνί τε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου ὁμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. Οἱ μὲν δὴ δεξάμενοι τὰ χρήματα εἰς τὰς οἰκείας πόλεις διέβαλλον τοὺς Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ ταύτας εἰς μῖσος αὐτῶν προήγαγον, συνίστασαν καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 1—3. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἀφίκετο ἅμα μετοπώρῳ εἰς τὴν τοῦ Φαρναβάζου Φρυγίαν, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρθη, πόλεις δὲ τὰς μὲν βία, τὰς δ' ἐκούσας προσελάμβανε. Λέγοντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου, ὥς, εἰ ἔλθοι πρὸς τὴν Παφλαγονίαν σὺν αὐτῷ, Ὅτιν, τὸν τῶν Παφλαγόνων βασιλέα, καὶ εἰς λόγους ἄξιοι καὶ σύμμαχον ποιήσοι, προθύμως ἐπορεύετο, πάλαι τούτου ἐπιθυμῶν, τοῦ ἀφιστάναι τι ἔθνος ἀπὸ βασιλέως. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἦλθεν Ὅτις καὶ συμμαχίαν ἐποίησατο· καὶ γὰρ καλούμενος ὑπὸ βασιλέως οὐκ ἀνεβεβήκει. Πείσαντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου κατέλιπε τῷ Ἀγησιλάῳ Ὅτις χιλίους μὲν ἰππέας, δισχιλίους δὲ πελταστίας.

§ 15—16. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἐπὶ Δασκυλείου ἀπεπορεύετο, ἔνθα καὶ τὰ βασίλεια ἦν Φαρναβάζῳ καὶ κῶμαι περὶ αὐτὰ πολλαὶ καὶ μεγάλαι καὶ ἀφθονα ἔχουσαι τὰ ἐπιτήδεια. Καὶ θῆραι οἱ μὲν ἐν περιειργμένοις παραδείσοις, αἱ δὲ καὶ ἀναπεπταμένοις

τόποις, πάγκαλαι. Παρέρρει δὲ καὶ ποταμὸς παντοδαπῶν ἰχθύων πλήρης. Ἦν δὲ καὶ τὰ πτηνὰ ἄφθονα τοῖς ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις. Ἐνταῦθα μὲν δὴ διεχεύμαζε καὶ αὐτόθεν καὶ σὺν προνομαῖς τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ λαμβάνων.

§ 17—19. Καταφρονητικῶς δέ ποτε καὶ ἀφυλάκτως διὰ τὸ μηδὲν πρότερον ἐσφάλλθαι λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπέτυχεν αὐτοῖς ὁ Φαρνάβαζος κατὰ τὸ πεδίον ἐσπαρμένοις, ἄρματα μὲν ἔχων δύο δρεπανηφόρα, ἰππέας δὲ ὡς τετρακοσίους. Διὰ γὰρ τὸ φοβεῖσθαι μὴ, εἴ που κατασταίῃ, κυκλωθεὶς πολιορκοῖτο, ἄλλοτε ἄλλη τῆς γῶρας ἐπήει, ὥσπερ οἱ νομάδες καὶ μάλα ἀφανίζων τὰς στρατοπεδεύσεις. Οἱ δ' Ἑλληνες, ὡς εἶδον αὐτὸν προσελαύνοντα, συνέδραμον ὡς εἰς ἑπτακοσίους· ὁ δὲ οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ προσθησάμενος τὰ ἄρματα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἰππεῦσιν ὀπισθεν γενόμενος, ἐλαύνειν εἰς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. Ὡς δὲ τὰ ἄρματα ἐμβalόντα διεσκέδασε τὸ ἀθρόον, ταχὺ οἱ ἰππεῖς κατέβαλον ὡς εἰς ἑκατὸν ἀνθρώπους, οἱ δ' ἄλλοι κατέφυγον πρὸς Ἀγησίλαον· ἐγγὺς γὰρ ἔτυχε σὺν τοῖς ὀπλίταις ὢν.

§ 20—21. Ἐκ δὲ τούτου τρίτῃ ἢ τετάρτῃ ἡμέρᾳ αἰσθάνεται ὁ Σπιθριδάτης τὸν Φαρνάβαζον ἐν Καυῇ κώμῃ μεγάλη στρατοπεδευόμενον, ἀπέχοντα στάδια ὡς ἐξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ εὐθύς λέγει πρὸς τὸν Ἡριπίδαν. Καὶ ὁ Ἡριπίδας, ἐπιθυμῶν λαμπρὸν τι ἐργάσασθαι, αἰτεῖ τὸν Ἀγησίλαον ὀπλίτας τε εἰς δισχιλίους καὶ πελταστὰς ἄλλους τοσοῦτους καὶ ἰππέας τοὺς τε Σπιθριδάτου καὶ τοὺς Παφλαγόνας καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὀπίσους πείσειεν.

§ 22—24. Ἐπεὶ δὲ ὑπέσχετο αὐτῷ, ἐθύετο· καὶ ἅμα δεῖλη καλλιερησάμενος κατέλυσε τὴν θυσίαν. Ἐκ

δὲ τούτου δειπνήσαντας παρήγγειλε παρῆναι πρόσθεν τοῦ στρατοπέδου. Σκότους δὲ γενομένου οὐδ' οἱ ἡμίσεις ἐκάστων ἐξήλθον. Ὅπως δὲ μὴ, εἰ ἀποτρέποιτο, καταγελῶεν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐπίπεσὼν τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδείᾳ, τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον, αὐτοὶ δὲ διαφεύγουσι· τὸ δὲ στρατόπεδον ἀλίσκεται, καὶ πολλὰ μὲν ἐκπώματα καὶ ἄλλα δὴ οἷα Φαρναβάζου κτήματα, πρὸς δὲ τούτοις σκευὴ πολλὰ καὶ ὑποζύγια σκευοφόρα.

§ 29—31. Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνός, ὃς καὶ Φαρναβάζῳ ἐτύγχανεν ἐκ παλαιοῦ ξένος ὢν καὶ Ἀγησίλαῳ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐξενώθη. Οὗτος οὖν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον, ὡς οἶοιτο συναγαγεῖν αὐτῷ ἄν εἰς λόγους περὶ φιλίας Φαρναβάζου. Ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ, σπονδὰς λαβὼν καὶ δεξιὰν παρῆν ἄγων τὸν Φαρναβάζον εἰς συγκείμενον χωρίον, ἔνθα δὴ Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριάκοντα χαμαὶ ἐν πόσῃ τινὶ κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ Φαρναβάζος ἦκεν ἔχων στόλῃν πολλοῦ χρυσοῦ ἀξίαν. Ὑποτιθέντων δὲ αὐτῷ τῶν θεραπεόντων ῥαπτία, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι μαλακῶς, ἠσχύνθη ἐντροφῆσαι, ὁρῶν τοῦ Ἀγησίλαου τὴν φαυλότητα· κατεκλίθη οὖν καὶ αὐτός, ὥσπερ εἶχε, χαμαί. Καὶ πρῶτα μὲν ἀλλήλους χαίρειν προσεΐπαν, ἔπειτα τὴν δεξιὰν προτείναντος τοῦ Φαρναβάζου ἀντιπρῶτεινε καὶ ὁ Ἀγησίλαος.

§ 32—33. Μετὰ δὲ τοῦτο ἤρξε τοῦ λόγου ὁ Φαρναβάζος· καὶ γὰρ ἦν πρεσβύτερος· «Ἦ Ἀγησίλαε καὶ πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε, φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην, καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρήματα παρέχων ἰσχυρὸν

ἐποίουν, ἐν δὲ τῇ γῆ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους. Καὶ διπλοῦν, ὥσπερ Τισσαφέρνους, οὐδὲν πόποτε μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς ἔχοιτ' ἄν κατηγορῆσαι. Τοιοῦτος δὲ γενόμενος νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν, ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἑμαυτοῦ χώρᾳ, εἰ μὴ τι, ὧν ἂν ὑμεῖς λίπητε, συλλέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. Ἄ δέ μοι ὁ πατήρ καὶ οἰκήματα καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηριῶν μεστοὺς κατέλιπεν, ἐφ' οἷς ἠὲ φραϊνόμην, ταῦτα πάντα ὄρω τὰ μὲν κατακεκομμένα, τὰ δὲ κατακεκαυμένα. Εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γινώσκω μήτε τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια, ὑμεῖς δὲ διδάξατέ με, ὅπως ταῦτ' ἐστὶν ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι).

§ 34—36. Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. Οἱ δὲ τριάκοντα πάντες μὲν ἐπησχύνθησαν αὐτὸν καὶ ἐσιώπων· ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν· « Ἄλλ' οἶμαι μὲν σε, ὦ Φαρνάβαζε, εἰδέναί, ὅτι καὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι ξένοι ἀλλήλοις γίνονται ἄνθρωποι. Οὗτοι δέ, ὅταν αἱ πόλεις πολέμια γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολεμοῦσι, καὶ, ἂν οὕτω τύχωσιν, ἔστιν ὅτε καὶ ἀπέχτειναν ἀλλήλους. Καὶ ἡμεῖς οὖν νῦν βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολεμοῦντες πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκεῖνου πολέμια νομίζειν· σοί γε μέντοι φίλοι γενέσθαι περὶ παντὸς ἂν ποιησαίμεθα. Καὶ εἰ μὲν ἀλλάξασθαί σε ἔδει ἀντὶ δεσπότητος βασιλέως ἡμᾶς δεσπότης, οὐκ ἂν ἔγωγέ σοι συνεβούλευον· νῦν δὲ ἔξεστί σοι μεθ' ἡμῶν γενόμενῳ μηδένα προσκυνοῦντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν καρπούμενον τὰ σαυτοῦ. Καίτοι ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων. Οὐδὲ μέντοι τοῦτό σε κελεύομεν, πένητα μὲν, ἐλεύθερον δ' »

εἶναι, ἀλλ' ἡμῖν συμμάχοις χρώμενον αὔξειν μὴ τὴν βασιλέως, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ἀρχὴν, τοὺς νῦν ὁμοδούλους σοι καταστρεφόμενον, ὥστε σοὺς ὑπηκόους εἶναι. Καί-
τοι, εἰ ἅμα ἐλευθέρους τ' εἴης καὶ πλούσιος γένοιο, τί-
νος ἂν δέοις μὴ οὐχὶ πάμπαν εὐδαίμων εἶναι ;».

§ 37—38. «Οὐκοῦν», ἔφη ὁ Φαρνάβαζος, «ἀπλῶς ὑμῖν ἀποκρίνωμαι, ἅπερ ποιήσω ;». «Πρέπει γοῦν σοι». «Ἐγὼ τοίνυν», ἔφη, «ἐὰν βασιλεὺς ἄλλον μὲν στρα-
τηγὸν πέμπῃ, ἐμὲ δὲ ὑπήκοον ἐκείνου τάττῃ, βουλήσο-
μαι ὑμῖν καὶ φίλος καὶ σύμμαχος εἶναι· ἐὰν μέντοι μοι τὴν ἀρχὴν προστάτῃ, — τοιοῦτόν τι, ὡς ἔοικε, φιλοτι-
μία ἐστίν— εὖ χρὴ εἶδέναι, ὅτι πολεμήσω ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν· «Εἶθ', ὦ λῶστε, σὺ τοιοῦ-
τος ὢν φίλος ἡμῖν γένοιο. Ἐν δ' οὖν ἐπίστω, ὅτι νῦν τε ἄπειμι, ὡς ἂν δύνωμαι τάχιστα, ἐκ τῆς σῆς χώρας, τοῦ τε λοιποῦ. κἂν πόλεμος ᾖ, ἕως ἂν ἐπ' ἄλλον ἔχωμεν στρατεύεσθαι, σοῦ τε καὶ τῶν σῶν ἀφεξόμεθα».

§ 39—40. Τούτων δὲ λεχθέντων διέλυσε τὴν σύνο-
δον. Καὶ ὁ μὲν Φαρνάβαζος ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον ἀπή-
ει, ὁ δὲ ἐκ τῆς Παραπίτας υἱὸς αὐτοῦ, καλὸς ὢν, ὑπο-
λειφθεὶς καὶ προσδραμὼν «Ἔένον σε», ἔφη, «ὦ Ἀγησί-
λαε, ποιοῦμαι». «Ἐγὼ δέ γε δέχομαι». «Μέμνησό νυν», ἔφη. Καὶ εὐθύς τὸ παλτὸν—εἶχε δὲ καλὸν—ἔδωκε τῷ Ἀγησιλάῳ. Ὁ δὲ δεξάμενος, φάλαρα ἔχοντας περὶ τῷ ἵπ-
πῳ Ἰδαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα, περιελὼν ἀντέδωκεν αὐτῷ. Τότε μὲν οὖν ὁ παῖς ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον μετεδίωκε τὸν πατέρα.

§ 41 Καὶ τότε δὴ, ὥσπερ εἶπε πρὸς τὸν Φαρνάβα-
ζον, εὐθύς ἀπεπορεύετο ἐκ τῆς χώρας· σχεδὸν δὲ καὶ ἔαρ ἤδη ὑπέφαινεν. Ἀφικόμενος δ' εἰς Θήβης πεδίον κα-

τεστροποπεδεύσατο περὶ τὸ τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, καὶ ἐκεῖ, πρὸς ᾧ εἶχε, συνέλεγε πανταχόθεν ἀμπληθὲς στράτευμα. Παρεσκευάζετο γὰρ πορευσόμενος ὡς δύναιτο, ἀνωτάτω, νομίζων, ὅποσα ὀπισθεν ποιήσαιτο ἔθνη, πάντα ἀποστήσειν βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΑΝΑΚΑΛΕΙΤΑΙ ΕΚ ΤΗΣ Μ. ΑΣΙΑΣ

§ 1—2. Ἀγησίλαος μὲν δὴ ἐν τούτοις ἦν. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ σαφῶς ἤσθοντο τὰ τε χρήματα ἐληλυθότα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνηστικυίας ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτούς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν καὶ στρατεύειν ἀναγκαῖον ἠγήσαντο εἶναι. Καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα παρεσκευάζοντο, εὐθὺς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον πέμπουσιν Ἐπικυδίδαν. Ὁ δ' ἐπεὶ ἀφίκετο, τὰ τε ἄλλα διηγεῖτο, ὡς ἔχοι, καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπιστέλλοι αὐτῷ βοηθεῖν ὡς τάχιστα τῇ πατρίδι.

§ 3—4. Ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἤκουσε, χαλεπῶς μὲν ἤνεγκεν ἐνθυμούμενος, καὶ οἶων τιμῶν καὶ οἶων ἐλπίδων ἀποστεροῖτο, ὅμως δὲ συγκαλέσας τοὺς συμμάχους ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελλόμενα, καὶ εἶπεν ὅτι ἀναγκαῖον εἶη βοηθεῖν τῇ πατρίδι· «ἐὰν μέντοι ἐκεῖνα καλῶς γένηται, εὖ ἐπίστασθε», ἔφη, «ὧ ἄνδρες σύμμαχοι, ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, ἀλλὰ πάλιν παρέσομαι πρᾶξων, ὧν ὑμεῖς δεῖσθε». Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα πολλοὶ μὲν ἐδάκρυσαν, πάντες δ' ἐψηφίσαντο βοηθεῖν μετ' Ἀγησιλάου τῇ Λακεδαίμονι. Εἰ δὲ καλῶς τάκει γένοιτο, λαβόντες αὐτὸν πάλιν ἤκειν εἰς τὴν Ἀσίαν. Καὶ οἱ μὲν δὴ συνεσκευάζοντο ὡς ἀκολουθήσοντες.

§ 5—6. Ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ κατέλιπεν Εὐξενὸν ἀρμοστήν καὶ φρουροὺς παρ' αὐτῷ οὐκ ἔλαττον τετρακισχιλίων, ἵνα δύναίτο διασώζειν τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ ὄρων, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν μένειν ἐπεθύμουν μᾶλλον ἢ ἐφ' Ἑλληνας στρατεύεσθαι, βουλόμενος ὡς βελτίστους καὶ πλείστους ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, ἄθλα προύθηκε ταῖς πόλεσιν, ἣτις ἄριστον στράτευμα πέμποι, καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅστις εὐοπλότατον λόχον ἔχων συστρατεύοιτο καὶ ὀπλιτῶν καὶ τοξοτῶν καὶ πελταστῶν. Προεῖπε δὲ καὶ τοῖς ἱπάρχοις, ὅστις εὐιπποτάτην καὶ εὐοπλοτάτην τάξιν παρέχοιτο, ὡς καὶ τούτοις νικητήριον δώσων. Τὴν δὲ κρίσιν ἔφη ποιήσῃν, ἐπεὶ διαβαίησαν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐν Χερρονήσῳ, ὅπως εὖ εἰδείησαν, ὅτι τοὺς στρατευομένους δεῖ εὐκρινεῖν.

§ 7. Ἦν δὲ τὰ ἄθλα τὰ μὲν πλείστα ὄπλα ἐκπεπονημένα εἰς κόσμον καὶ ὀπλιτικὰ καὶ ἱππικὰ· ἦσαν δὲ καὶ στέφανοι χρυσοῖ· τὰ δὲ πάντα ἄθλα οὐκ ἔλαττον ἐγένοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων. Τοσοῦτων μέντοι ἀναλωθέντων, παμπόλλων χρημάτων ὅλα εἰς τὴν στρατιὰν κατεσκευάσθη.

§ 8. Ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, κριταὶ κατέστησαν Λακεδαιμονίων μὲν Μένασκος καὶ Ἡριπίδας καὶ Ὄρσιππος, τῶν δὲ συμμάχων εἰς ἀπὸ πόλεως. Καὶ Ἀγησίλαος μὲν, ἐπεὶ τὴν κρίσιν ἐποίησεν, ἔχων τὸ στράτευμα ἐπορεύετο τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἦνπερ βασιλεὺς, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

BIBLION ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ο ΘΙΒΡΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 2

ὡς=πῶς.—*ἡ μάχη*· δηλ. ἡ παρὰ τὰ Κούναξα μάχη (401 π. Χ.).—*Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται*· ὁ Ξενοφῶν ἐξέδωκε τὴν Κύρου Ἀνάβασιν ὑπὸ το ψευδώνυμον Θεμιστογένους τοῦ Συρακοσίου, διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν περισσότερον ἀξιόπιστον καὶ διότι ἐνόμιζεν ὅτι αὕτη λόγῳ τῆς ἐξουσίας του δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κυκλοφορήσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ τὸ πραγματικόν του ὄνομα.

§ 3

πολλοῦ ἀξίος γίγνομαι τινι=προσφέρω εἰς τινὰ πολυτίμους ὑπηρεσίας.—*δοκέω*—*ᾧ*=νομίζομαι, φαίνομαι.—*πολλοῦ ἀξίος βασιλεῖ δόξας γεγενῆσθαι*· ὁ Τισσαφέρνης εἶχε προσφέρει πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὸν βασιλέα, διότι πρῶτος ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὸν τὰς πολεμικὰς προετοιμασίας τοῦ Κύρου, διότι μόνος αὐτὸς ἀντεστάθη εἰς τὴν μάχην τὴν γενομένην παρὰ τὰ Κούναξα καὶ διότι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κύρου συνέλαβε τοὺς Ἑλληνας στρατηγούς καὶ προσεπάθησε νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς Ἑλληνας μισθοφόρους τοῦ Κύρου.—*σατράπης*· τὸ Περ-

σικὸν κράτος ἦτο διηρημένον εἰς εἴκοσι μεγάλας διοικήσεις, τὰς *σατραπείας*, ὃ διοικητῆς δ' ἐκάστης τούτων ἐλέγετο σατράπης. — *ὦν τε αὐτὸς ἤρχε'* δηλ. τῆς Λυδίας, Καρίας καὶ Ἰωνίας. — *πρόσθεν'* δηλ. πρὶν ἔλθῃ ὁ Κύρος εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. — *καὶ ὦν Κύρος'* ἔνν. ὕστερον ἤρχεν' ὁ Κύρος ἦτο σατράπης τῆς Λυδίας, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀφαιρέσει ὁ πατήρ του ἀπὸ τὸν Τισσαφέρην καὶ τὴν εἶχε δώσει εἰς αὐτόν, τῆς μεγάλης Φρυγίας καὶ τῆς Καππαδοκίας. — *ἅμα μὲν... ἅμα δὲ=ἀφ' εἰς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ.* — *αἰροῦμαι τινα ἀντί τινος=προτιμῶ τινα ἀντί τινος.* — *Κῦρον ἀντ' ἐκείνου ἠρημέναι ἦσαν'* αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις κατὰ τὸ ἔτος 411 π. Χ. εἶχον παραδοθῆ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὸν βασιλέα μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν Κύρον ἢ εἰς τὸν Τισσαφέρην· ὅλαι τότε πλὴν τῆς Μιλήτου προετίμησαν νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν Κύρον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου φαίνεται ὅτι εἶχον ἀπόλυτον ἐλευθερίαν· τώρα ὅμως ἐκ νέου ἠπεῖλει αὐτὰς δουλεία πολὺ χειροτέρα τῆς προηγουμένης μὲ τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ Τισσαφέρους νὰ ὑπαχθοῦν ὅλαι εἰς αὐτόν. — *προστάτης=ἡγεμῶν.* — *ἐπεὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσίν'* μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (404 π. Χ.) οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀφοῦ κατέλυσαν τὸ κράτος τῶν Ἀθηνῶν, ἀνέλαβον τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν προστασίαν ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος. — *ἐπιμελοῦμαι τινος=λαμβάνω πρόνοιαν περὶ τινος.* — *σφῶν'* προσωπικὴ ἀντιωνυμία γ' προσώπου. — *δηρόμαι — οὔμαι=ληλατοῦμαι.*

§ 4

πέμπουσιν αὐτοῖς Θίβρωνα' κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους τοῦ ἔτους 399 π. Χ. — *ἀρμοστής'* ὁ διοικητῆς ὁ ἀποστελλόμενος ἐκ τῆς Σπάρτης, διὰ νὰ διοικήσῃ πόλιν ὑπήκουον εἰς αὐτήν. — *νεοδαμώδης=νέος πολίτης'* οὕτως ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ὁ εἴλωσ, ὁ ὁποῖος εἶμεν ἀπελευθερωθῆ, διότι προσέφερε σπουδαίαν τινὰ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πολιτείαν. — *τριάκοντα'* οἱ τριάκοντα τύραννοι ἀνέλαβον τὴν ἐξουσίαν μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ κράτους τῶν Ἀθηνῶν καὶ διετήρησαν αὐτὴν ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας, ἦτοι ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 404 μέχρι ἰελοῦς Ἀπρι-

λίου τοῦ 403 π. Χ.—*ἱππεύω*=ὑπηρετῶ εἰς τὸ ἱππικόν.—*τῶν ἱππευσάντων*· οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὸ ἱππικόν ἦσαν τὸ κυριώτερον στήριγμα τῶν ὀλιγαρχικῶν καὶ διὰ τοῦτο οἱ δημοκρατικοὶ ἐμίσουν αὐτούς.—*νομίζοντες*· ἐνν. εἶναι ἄν.—*ἀποδημῶ*=ἰπέροχομαι ἐκ τῆς πατρίδος μου—*ἐναπόλλυμαι*=ἀπόλλυμαι ἐν τινι (ἐνταῦθα: ἐν τῇ ἀποδημίᾳ).

§ 5

ἀφίκοντο· δηλ. ὁ Θίβρων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.—*ἡπειρος*=μεγάλη ξηρά, στεριά· κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡπειρος ἐκαλεῖτο κυρίως, ὅπως ἐνταῦθα, ἢ Ἀσία.—*πείδομαι*=εὐπειθῶς πράττω.—*ἐπιτάττω*=διατάσσω.—*ὄρων πρὸς τὸ ἱππικόν*· δηλ. τοῦ Τισσαφέρνους. Ὁ Θίβρων ἐφοβεῖτο τὸ ἱππικόν τοῦ Τισσαφέρνους, τὸ ὁποῖον ἦτο ἰσχυρόν.—*ἀγαπῶ*=μένω εὐχαριστημένος, ἀροῦμαι.—*ἰδήωτος*=ἰσηλάτητος (πρβλ. *δηῶμαι*—*οὔμαι*, § 3).

§ 6

συμμείγνυμι τινι=συνενοῦμαι μετὰ τινος.—*συνέμειξαν αὐτῷ*· ἡ ἔνωσις ἐγένετο κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον τοῦ ἔτους 399 π. Χ. εἰς τὴν Πέρσῃ, ὅπου ὁ Ξενοφῶν ὠδήγησε τοὺς στρατιώτας κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Θίβρωνος.—*Τευθρανία*· χώρα καὶ πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν ποταμὸν Κάϊκον.—*Ἀλίσαρνα*· πόλις τῆς Μυσίας πλησίον τῆς Περσῆ.—*οἱ ἀπὸ Δαμαράτου*=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Δημαράτου· ὁ Δημάρατος ἦτο βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ὅστις διαβληθεὶς ὑπὸ τοῦ συμβασιλέως του Κλεομένους τοῦ Α΄. ἐξωρίσθη καὶ κατέφυγε πρὸς τὸν Δαρείον, τὸν ὁποῖον καὶ συνεβούλευσε νὰ ἐκλέξῃ τὸν Ξέρξην ὡς διάδοχον τοῦ Περσικοῦ θρόνου. Τοῦτον δὲ καὶ παρηκολούθησεν εἰς τὴν ἐκστρατείαν του κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ παρέσχεν εἰς αὐτὸν πολυτίμους συμβουλὰς, αἵτινες ὅμως δὲ εἰσηκουσίθησαν.—*ἐκ βασιλέως=ὑπὸ βασιλέως*· δηλ. τοῦ Δαρείου.—*ἀντὶ τῆς...*=ὡς ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν...—*συστρατεία*=συμμετοχὴ εἰς τὴν ἐκστρατείαν.—*Γοργίων καὶ Γογγύλος*· ἀπόγονοι τοῦ κατωτέρου ἀναφερομένου Γογγύλου, ὅστις ὑπεστήριξε τοὺς Πέρσας, οἵτε οὗτοι ἐπῆλθον κατὰ τῶν Ἑρετριῶν (490 π. Χ.).—*Γάμβριον*

καὶ Παλαιγάμβριον· πόλεις παρὰ τὸν Κάϊκον ποταμόν.—*Μύρινα καὶ Γρύνειον*· παρὰλοι πόλεις τῆς Αἰολίδος.—*μηδίξω* = ὑποστηρίζω τοὺς Μήδους.—*φεύγω* = ἐξορίζομαι.

§ 7

ἔστιν οὔ, ἔστιν αἶ, ἔστιν ᾶ = ἔνιοι, ἔνιοι, ἔνια.—*ἦν ᾶς* = ; — *κατὰ κράτος* = διὰ τῆς βίας.—*Λάρισα*· πόλις τῆς Αἰολίδος παρὰ τὸν ποταμόν Ἐρμιον.—*γε μὴν* = δέ, ὅμως.—*Αἰγυπτιάν*· οὕτω καλεῖται ἡ Λάρισα, διότι κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Κῆρος ὁ πρεσβύτερος εἶχε ἐγκαταστήσει εἰς αὐτὴν αἰχμαλώτους Αἰγυπτίους, τῶν ὁποίων εἶχε θαυμάσει τὴν ἀνδρείαν κατὰ τινα μάχην πρὸς αὐτούς — *οὐκ ἐπείδετο* = *οὐκ ἐβούλετο προσχωρῆσαι αὐτῷ*. — *περιστρατοπεδεύομαι* = στρατοπεδεύω περίξ. — *ἐλεῖν*· ἀπαρ. ἀορ. β! τοῦ ὄ. αἰρέω — *ῶ* = κυριεύω. — *φρεατία* = δεξομενὴ. — *τέμνομαι* = ἀνοίγω. — *δρύττω* = σκάπτω. — *ὑπόνομον ὄρυττεν*· ὁ Θίβρων κατεσκεύαζεν ὑπόνομον μέχρι τοῦ ὑδραγωγείου τῆς πόλεως, διὰ νὰ μετοχετεύσῃ τὸ ὕδωρ αὐτῆς εἰς τὴν φρεατίαν. — *ὡς* = ἐπειδή. — *ἐκθέω* = κίμνω ἔξοδον. — *ὄρυγμα* = *φρεατία*. — *ᾶ* = *ᾶ*· ἑτέρου = καὶ αὐτός — *χελώνη*· πολιορκητικὴ μηχανὴ ἡ ὁποία ἔφερε στέγην ἀπὸ μὴ εὐφλέκτους ὕλας καὶ ἐκινεῖτο ἐπὶ τροχῶν. Ὑπὸ ταύτην προφυλαττόμενοι οἱ στρατιῶται ἐπλησίαζον εἰς τὰ τεῖχη καὶ ἔσκαπτον ἢ ἤνοιγον ὑπονόμους ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἔβλαπτον αὐτά. — *ἐκδραμόντες*· μετοχ. ἀορ. β! τοῦ ὄ. ἐκθέω. — *δοκοῦντος αὐτοῦ*· δηλ. τοῦ Θίβρωνος. — *πέμπουσιν* = *πέμποντες ἀγγέλους κελεύουσιν*. — *οἱ ἔφοροι*· οὗτοι ἦσαν πέντε τὸν ἀριθμὸν καὶ ἀπετέλουν τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν ἐν Σπάρτῃ (τὰ τέλη), ἐξελέγοντο δὲ κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

§ 8

ὡς πορευσομένου = ἵνα πορευθῇ. — *ἀφίκετο*· τὸ φθινόπωρον τοῦ 399 π. Χ. — *μηχανητικὸς* = ἐφευρετικὸς, πανουργος. — *Σίσυφος*· οὕτως ἔκαλεῖτο ὁ Δερκυλίδας διὰ τὴν πανουργίαν του· ὁ δὲ Σίσυφος ἦτο οἰκιστὴς καὶ βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, ὅστις διὰ τὴν πανουργίαν του καὶ τὴν δολιότητά του κατεδι-

κάσθη εἰς τὸν Ἄδην νὰ κυλίῃ πάντοτε εἰς ὑψηλὸν ὄρος βρά-
 χον, ὃ ὁποῖος ἔπιπτεν ὀπίσω, πρὶν φθάσῃ εἰς τὴν κορυφήν.—
 ζημιόμοι—οὔμαι—τιμωροῦμαι.—φεύγω=; (πρβλ. § 6).—οἱ
 σύμμαχοι· δηλ. αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις.—ἐφείη· εὐκτ. ἄορ. τοῦ ὁ.
 ἐφίημι.—ἐφίημί τινι (μετ' ἀπαρεμφάτου)=ἐπιτρέπω εἰς τινα.
 —ἀρπάζω τοὺς φίλους=λεηλατῶ τὰς χώρας τῶν συμμάχων.

Ο ΔΕΡΚΥΛΙΔΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 9

γινώσκω=ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι.—ὑποπτός εἰμί τινι=
 δυσπιστῶ πρὸς τινα.—κοινολογοῦμαι τινι=συνεννοοῦμαι μετὰ
 τινος.—ἐλόμενος· μετοχ. ἄορ. β.' τοῦ ὁ. αἰροῦμαι.—θατέρω=
 τῷ ἐτέρω.—ἀρμωστής· πρβλ. § 4.—ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαγ-
 χοῦντος· πρόκειται περὶ τῆς δευτέρας ναυαρχίας τοῦ Λυσάνδρου
 κατὰ τὸ ἔτος 405 π. Χ.—ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων· τὴν
 ἀσπίδα τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὰς
 ἐν εἰρήνῃ παρατάξεις ἔφερren ὁ ὑπασπιστής, ἀσπιδοφόρος δηλ.
 στρατιώτης· τὸ νὰ διαταχθῇ ἀξιωματικὸς νὰ σταθῇ κρατῶν τὴν
 ἀσπίδα ἐθεωρεῖτο μεγάλη τιμωρία.—κηλῖς=σίγμα, προσβολή.
 —ἀταξία=ἀπειθεια.—ζημιώμα=ζημία=τιμωρία.—παράγω
 τὸ στρατεύμα=ὀδηγῶ τὸ στρατεύμα παρὰ τὴν θάλασσαν.

§ 16—17

ἐπιθαλάττιος=παραθαλάσσιος.—καὶ πρὸς τὰς Αἰολίδας
 πόλεις=καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς Αἰολίδας πόλεις (πλὴν δηλ.
 τῆς Λαρίσης, Ἀμαξίτου καὶ Κολωνῶν).—ἐλευθεροῦμαι=
 προσπαθῶ νὰ ἐλευθερώσω τὸν ἑαυτὸν μου.—Νεανδρεῖς, Ἴλι-
 εῖς, Κοκυλίται· κάτοικοι τῆς Νεανδρείας, τοῦ Ἰλίου καὶ τοῦ
 Κοκυλίου, πόλεων τῆς Τροάδος.—Μανία· ἡ διοικοῦσα πρότε-
 ρον τὴν Αἰολίδα.—οὐ πᾶν τι=οὐδόλωρ.—καλῶς περιέπομαι
 =τυγχάνω καλῆς μεταχειρίσεως, περιποιήσεως.—ὁ ἐν Κεβρῆνι
 τὴν φυλακὴν ἔχων=ὁ διοικητὴς τῆς φρουρᾶς τῆς Κεβρῆνος,
 ὁ φρούραρχος.—χωρίον=φρούριον.—γίγνεται τὰ ἱερὰ (ἐνν.

καλά) = ἡ θυσία δεικνύει εὐνοϊκὰ σημεῖα. — *τῇ πρώτῃ* δηλ. ἡμέρᾳ. — *ἐκαλλιερεῖτο* = ἐγίνετο καλά. — *καρτερῶ θυόμενος* = ἐπιμένω νὰ θυσιάσω. — *χαλεπῶς φέρω* = δυσφυρῶ, στενοχωροῦμαι. — *ἐγκρατῆς γίνομαι τινος* = γίνομαι κύριός τινος, καταλαμβάνω τι.

§ 18—19

Σικυώνιος: ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὴν Σικυῶνα, ἀρχαίαν πόλιν πλησίον τῆς Κορίνθου. — *φλυαρῶ* = ἰνοηταίω, ματαιοπνῶ. — *διατριβῶ* ἔνν. τὸν χρόνον = κατατριβῶ τὸν χρόνον, χρονοτριβῶ. — *ἀφελέσθαι* ἀπιρ. ἀορ. β! τοῦ ὁ. *ἀφαιρέομαι* — *οὔμαι* = ἀφαιρῶ. — *ιάξις* = λόχος. — *συγχῶ* — *ῶ τι* = σκεπάζω τι μὲ χῶματα. — *οἱ δὲ ἔνδοθεν ἐπεξελθόντες* = οἱ δὲ ἔνδον ἐπεξελθόντες ἔνδοθεν. — *ἐπεξέρχομαι* = ἐξέρχομαι, κάμνω ἔξοδον ἐναντίον τινός. — *συντιτρώσκω τινὰ* = τραυματίζω τινὰ εἰς πολλὰ μέρη τοῦ σώματος, καταπληγῶν τινά. — *παίω* = κτυπῶ ἐκ τοῦ πλησίον. — *βάλλω* = κτυπῶ ἀπὸ μακρᾶν (διὰ βέλους). — *ἀπελαύνω* = ἀποδιώκω, ἀπομακρύνω. — *ἄχθομαι* = λυποῦμαι, στενοχωροῦμαι. — *ἄθυμος* = ὁ ἔχων χάσει τὸ ἠθικόν του, ἄτολμος. — *ἔσσεσθαι* ἔνν. τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας. — *ἄρχων* = ὁ τὴν φυλακὴν ἔχων (πρβλ. § 17). — *διαλέγομαι τι* = συζητῶ περὶ τινος. — *ἦκε* ἔνν. *τις* (δηλ. ἄγγελος). — *καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν* = τὰ λέγουν σύμφωνα καὶ μὲ τὴν ἰδικὴν του γνώμην. — *κεκαλλιερηκώς* πρβλ. § 17 *ἐκαλλιερεῖτο*. — *ἀναπετάννυμι* = ἀνοίγω διάπλατα. — *Σκῆψις καὶ Γέργις*: πόλεις τῆς Τρωάδος.

§ 20—21

Μειδίας: οὗτος εἶχε καταλάβει αὐθαιρέτως τὴν Σκῆψιν καὶ Γέργιθα καὶ διέφκει αὐτάς, ἀφοῦ ἐδολοφόνησε τὴν πενθερὰν του Μανίαν, ὑποδιοικήτριαν τῆς Αἰολίδος. — *προσδοκῶ τινα* = περιμένω τινὰ μετὰ φόβου. — *προσδοκῶν τὸν Φαρνάβαζον*: ἐπερίμενε μετὰ φόβου τὸν Φαρνάβαζον, διότι οὗτος εἶχε δηλώσει πρὸς αὐτόν, ὅτι θὰ λάβῃ ἐκδίκησιν διὰ τὴν δολοφονίαν τῆς Μανίας. — *δκνῶ τινα* = δυσπιστῶ πρὸς τινα. — *δκνῶν τοὺς πολίτας*: ὁ Μειδίας ἐδυσπίστει πρὸς τοὺς πολίτας, διότι οὔτοι

ἦσαν Ἕλληνες καὶ ἤρχισαν νὰ δεικνύωνται ἀποστατικοὶ ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τοῦ Δερκυλίδου.—*λόγοι*=συνομιλία, διαπραγματεύσεις.—*συμμείγνυμι τινι*=συναντῶμαι μετὰ τινος.—*ἐπὶ τίσιν*=ὑ.λὸ ποίους ὄρους.—*ἐφ' ᾧτε*=ἐπὶ τῷ ὄρω.—*ἔάω—ᾧ*=ἀφήνω.—*γνοῦς*=; (πρβλ. § 9).—*βία τῶν πολιτῶν*=παρὰ τὴν θέλησιν τῶν πολιτῶν.—*παρακελεύομαι*=προτρέπω.—*πολιτεύω*=ζῶ ὡς πολίτης.—*συμπροπέμπω τινὰ*=συνοδοεῖω τινά.

§ 22

παρέπομαι τινι=ἀκολουθῶ τινά.—*ἀξιῶ*=προκαλῶ.—*τὴν τῶν Γεργυθίων πόλιν παραδοῦναι αὐτῷ*· διότι εἶχε συγκεντρώσει εἰς τὴν Γεργυθα ὄλους τοὺς θησαυροὺς τῆς δολοφονηθείσης πενθερᾶς τοῦ Μανίας.—*ἀτυχῶ τινος*=ἀποτυγχάνω εἰς τι.—*εἰρηνικῶς*· ὄχι δηλ. ὄπως θὰ ἐπορεύετο προκειμένου νὰ ἐπιτεθῇ Τοῦτο ἔκαμεν ὁ Δερκυλίδας, διὰ νὰ ἄρη πᾶσαν ὑποψίαν ἀπὸ τὸν Μειδίαν καὶ διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς φρουροὺς.—*εἰς δύο*=ἀνὰ δύο· ἢ παρὶτάξις δηλ. εἶχε μέτωπον δύο ἀνδρῶν.—*δντων*=οἱ ἦσαν.—*βάλλω*=; (πρβλ. § 19).—*τὸ ἱερὸν*=ὁ ναός.—*δνῶ*=διστάζω.—*παραχεῖμα*=ἀμέσως.

§ 23—24

τίθεμαι τὰ ὄπλα=παραιτάσσομαι.—*ἀνεῖπε*· ἄορ. β'. τοῦ ὁ. *ἀναγορεύω*=δίδω διαταγὴν διὰ τοῦ κήρυκος.—*δορυφόροι*· σωματοφύλακες τοῦ Μειδίου, οἵτινες ἔκαλοῦντο οὕτω, διότι κύριον ὄπλον αὐτῶν ἦτο τὸ δόρυ.—*ἐπὶ τῷ στόματι*=πρὸ τοῦ στρατεύματος.—*μισθοφορέω—ᾧ*=ὑπηρετῶ ὡς μισθοφόρος στρατιώτης.—*οὐδὲν δεινὸν ἐστὶ τινι*=οὐδεμία αἰτία φόβου ὑπάρχει εἰς τινά, οὐδὲν ἔχει νὰ φοβῆται τις.—*ξένια*=τὰ πρὸς φιλοξενίαν ἀπαιτούμενα.—*αἰσχρὸν*=ἐντροπή.—*ἐμὲ τεθυκότα*· οἱ προσφέροντες θυσίαν συνήθιζον νὰ προσκαλοῦν τοὺς φίλους των εἰς συμπόσιον καὶ νὰ φιλοξενοῦν αὐτοὺς μὲ τὰ ὑπολείμματα τοῦ θύματος.—*ἐν ᾧ*· ἐνν. *χρόνῳ*.—*δεῖπνον*· τὸ ἐσπερινὸν φαγητόν.—*τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους*=αἱ ἀμειβαῖαι ὑποχρεώσεις.—*διασκοποῦμαι*=ἔξετάζω ἀκριβῶς.—*ποιῶ*=ἐκτελῶ.

§ 25—26

ἀρχων=κύριος, κληρονόμος.—*οἶκος*=τὸ ἐν τῷ οἴκῳ, ἡ περιουσία.—*χῶρος*=ἀγρόκτημα, χωράφι.—*νομῆ*=τόπος βοσκῆς, λιβάδι.—*ἀπογράφω*=καταγράφω, σημειώνω.—*ψευδομαί τινα*=προσπαθῶ νὰ ἐξαπατήσω (νὰ γελᾶσω) κάποιον μὲ ψεύδη.—*ψεύδεται σε οὔτος*: δηλ. ὁ Μειδίας, διότι κατέγραφεν ὡς πατρικᾶς του κτήσεις τὰς κτήσεις τῆς πενθερᾶς του Μανίας.—*μικρολογοῦμαι*=λεπτολογῶ.—*τὰ πατρῶα*=ἡ πατρικὴ περιουσία.—*τίνος ἦν*: τοὺς κατωτέρους οἱ Πέρσαι ἐθεώρουν κτήματα τῶν ἀνωτέρων τῶν· διὰ τοῦτο ἐνταῦθα διευτυπώθη τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐρώτησις.—*κρατῶ*=ἐπικρατῶ, εἶμαι νικητής.

§ 27—28

οἰκησις=κατοικία.—*φράζω τινι*=διατάσσω τινά.—*τοῖς ὑπηρέταις*=τοῖς ἑαυτοῦ ὑπηρέταις.—*λαβεῖν*=συλλαβεῖν.—*προεῖπεν*: ἄορ. β' τοῦ ὁ. *προαγορεύω*=δηλῶ δημοσίᾳ.—*κλέπτω*=ἀποκρύπτω.—*ἀλίσκομαι*=συλλαμβάνομαι.—*κατακλήω*=κλείω ἀσφαλῶς.—*κατασημαίνομαι*=σφραγίζω καλῶς.—*ταξίαρχος*: ὁ διοικητὴς τάξεως, στρατιωτικοῦ σώματος ἀποτελουμένου ἐκ διακοσίων ἀνδρῶν.—*λοχαγός*: ὁ διοικητὴς λόχου, στρατιωτικοῦ σώματος ἀποτελουμένου ἐξ ἑκατὸν ἀνδρῶν.—*ἡμῖν* (ποιητικὸν αἷτιον)=ὑφ' ἡμῶν, ὑπ' ἐμοῦ.—*εἴργασται*=ἔχει ἐξοικονομηθῆ, ἔχει ἐξασφαλισθῆ.—*ἐγγὺς ἐνιαυτοῦ*=περίπου δι' ἓν ἔτος.—*προσεργάζομαι τι*=ἐξοικονομῶ προσέτι κάτι.—*προσέσται*: ἔνν. τῷ μισθῷ.—*πρόσειμί τινι*=προστίθεμαι εἰς τι.—*εὐτακτος*=πειθαρχικός.—*θεραπευτικός*=πρόθυμος.—*δρομέου*: μετοχὴ ἄορ. β' τοῦ ὁ. *ἔρωτῶ*.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

§ I

διαπράττομαί τι=φέρω εἰς πέρας τι, κατορθώνω τι.—*ἔπος*=εὖς.—*ἐν τῇ φιλίᾳ*: ἔνν. χάρις.—*φιλία χάρις*=φιλικὴ χάρις.—*χειμάζω*=διαχειμάζω.—*βαρὺς εἰμί τινι*=εἶμαι ἔνο-

Ζητήσατε ἀπὸ τὸν βιβλιοπώλην σας τὴν **μετάφρα-
σιν Ξενοφῶντος Ἑλληνικῶν Κ. Κοράκη.**

Εἶναι πιστὴ κατὰ λέξιν καὶ σᾶς διευκολύνει εἰς
τὴν ταχεῖαν ἐκμάθησιν τῆς ἐρμηνείας.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Θ ΚΟΥΚΟΥΡΑ
ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 60
ΠΑΤΡΑΙ

τοτρόπως ἢ ἐρώτησις.—κρατῶ=ἐπικρατῶ, εἰμαι νικητής.

§ 27—28

οἰκησις=κατοικία.—φράζω τινί=διατάσσω τινά.—τοῖς ὑπηρέταις=τοῖς ἑαυτοῦ ὑπηρέταις.—λαβεῖν=συλλαβεῖν.—προεῖπεν· ἄορ. β' τοῦ ῥ. προαγορεύω=δηλῶ δημοσίᾳ.—κλέπτω=ἀποκρύπτω.—ἀλίσκομαι=συλλαμβάνομαι.—κατακλήω=κλείω ἀσφαλῶς.—κατασημαίνομαι=σφραγίζω καλῶς.—ταξίαρχος· ὁ διοικητῆς τάξεως, στρατιωτικοῦ σώματος ἀποτελουμένου ἐκ διακοσίων ἀνδρῶν.—λοχαγός· ὁ διοικητῆς λόχου, στρατιωτικοῦ σώματος ἀποτελουμένου ἐξ ἑκατὸν ἀνδρῶν.—ἡμῖν (ποιητικὸν αἴτιον)=ὑφ' ἡμῶν, ὑπ' ἐμοῦ.—εὔργασται=ἔχει ἐξοικονομηθῆ, ἔχει ἐξασφαλισθῆ.—ἐγγυς ἐνιαυτοῦ=περίπου δι' ἓν ἔτος.—προσεργάζομαι τι=ἐξοικονομῶ προσέτι κάτι.—προσέσται· ἔνν. τῷ μισθῷ.—πρόσειμί τινι=προστίθεμαι εἰς τι.—εὐτακτος=πειθαρχικός.—θεραπευτικός=τρόθυμος.—εξομένον· μετοχὴ ἄορ. β' τοῦ ῥ. ἐρωτῶ.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

§ 1

διαπράττομαι τι=φέρω εἰς πέρας τι, κατορθώνω τι.—ὅπως=τῶς.—ἐν τῇ φιλίᾳ· ἔνν. χάρα.—φιλία χάρα=φιλικὴ χάρα.—χειμάζω=διαχειμάζω.—βαρὺς εἰμί τινι=εἶμαι ἐνο-

κλητικὸς εἰς τινα.—ὡσπερ *Θίβρων* ὁ Θίβρων ἦτο ἐνοχλητικὸς εἰς τοὺς συμμάχους, διότι ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς στρατιώτας του «*ἀρπάζειν τοὺς φίλους*» (πρβλ. κεφ. Α', § 8).—*καταφρονῶν* ἔνν. *τῶν Ἑλλήνων*.—*κακουργῶ τῇ ἵππῳ τὰς πόλεις*—βλάπτω μὲ τὸ ἵππικὸν τὰς πόλεις.—*πέμπει* δηλ. *πρέσβεις*.—*ἐπιτειχίζω*—ἀνεγείρω φρούριον ἢ ὀχύρωμα εἰς τὰ σύνορα ἐχθρικῆς χώρας, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κατ' αὐτῆς.—*τὴν Αἰολίδα ἐπιτετειχίσθαι*—ὅτι ἡ Αἰολίς εἶχε γίνει στρατιωτικὴ βάσις διὰ τὰς ἐπιθέσεις.—*τῇ ἐαυτοῦ οἰκῆσει Φρυγία*· ἔδρα τῆς σατραπείας τοῦ Φαρναβάζου ἦτο τὸ Δασκύλειον, πόλις τῆς Φρυγίας παρὰ τὴν Προποντίδα.—*εἴλετο*· ἀόρ. β'. τοῦ ῥ. *αἰροῦμαι*.—*ἄχθομαι*—; (πρβλ. κεφ. Α', § 18).

Ο ΔΕΡΚΥΛΙΔΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 6—7

ἦρι—ἔαρι.—*ἅμα δὲ τῷ ἦρι* τοῦ ἔτους 398 π. Χ.—*ἀποπορεύομαι*—ἀπέρχομαι.—*ἐκ τῶν Βιθυνῶν*—ἐκ τῆς χώρας τῶν Βιθυνῶν.—*Δάμψανος*· πόλις τῆς Τρωάδος πλησίον τοῦ Ἑλλησπόντου.—*τὰ οἴκοι τέλη*—οἱ ἐν τῇ πατρίδι ἄρχοντες (δηλ. οἱ ἔφοροι τῆς Σπάρτης, περὶ τῶν ὁποίων πρβλ. κεφ. Α', § 7).—*ἐπισκεψόμενοι*· μετοχὴ μέλλοντος τοῦ ῥ. *ἐπισκοποῦμαι*—ἔξετάζω.—*ἐροῦντες*· μετοχὴ μέλλοντος τοῦ ῥ. *λέγω*· τὸ *λέγω* ἐνταῦθα μετὰ μὲν τοῦ *ἄρχειν*—διατάσσω, μετὰ δὲ τοῦ *ἐπιστεῖλαι*—ἀναγγέλλω.—*ἐπιστέλλω τινι*—παραγγέλλω εἰς τινα.—*μέμφομαι τινί τινος*—κατηγορῶ τινα διὰ τι.—*δίκαια περὶ τινα ποιῶ*—φέρομαι καλὰ πρὸς τινα.—*ὁ τῶν Κυρείων πρασατηκῶς*· δηλ. ὁ Ξενοφῶν.—*μὴ ἐξαμαρτάνειν*· ἔνν. *ἡμᾶς*.—*ἐξαμαρτάνω*—παρεκτρέπομαι, περιπίπτω εἰς σφάλματα.—*τότε δέ*· ἔνν. *ἐξαμαρτεῖν*.—*αὐτοὶ—ὕμεῖς αὐτοί*.

§ 8

συσκηνώ—ῶ—διαμένω εἰς τὴν αὐτὴν σκηπὴν μετὰ τινος

ἄλλου.—*ἐπιμιμνήσκομαι*=ἐνθυμοῦμαι, ἀναφέρω.—*ἐργάζομαι τὴν χώραν*=καλλιερῶ τὴν χώραν.—*φέρεσθαι γὰρ καὶ ἄγεσθαι* δηλ. τὴν *Χερρόνησον*.—*φέρομαι καὶ ἄγομαι*=ληλατοῦμοι.—*ἀποτειχίζομαι*=περικλείομαι ὑπὸ τείχους.—*ἀγαθὴ γῆ*=εὐφορος χώρα.—*θαυμάζω*=παραξενεύομαι.—*ἀπὸ τῆς πόλεως* δηλ. τῆς Σπάρτης.—*δύναμις*=στρατιωτικὴ δύναμις.—*ἐπ' Ἐφέσω*=κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ἐφεσον.—*διὰ τῶν Ἐλληνίδων πόλεων* τῶν κειμένων δηλ. μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Ἐφέσου.—*εὐδαιμονικῶς διάγω*=ζῶ εὐδαιμόνως.

§ 9

γιννώσκω=σηματίζω γνώμην, κρίνω.—*μενετέον ὄν*=ὅτι πρέπει νὰ μένη.—*ἐπήρετο* ἄορ. β'. τοῦ ῥ. *ἐπερωτῶ*.—*πότερα*=πότερον.—*καθάπερ*=καθώς.—*διὰ τοῦ χειμῶνος*=κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος.—*ἐλομένου* μετοχὴ ἄορ. β'. τοῦ ῥ. *σίροῦμαι*.—*οὕτω*=τότε, ἔνεκα τούτου.—*αἱ περὶ ἐκεῖνον φίλιαι πόλεις*=αἱ φιλικαὶ πόλεις αἱ εὐρισκόμεναι εἰς τὰ σύνορα τῆς ἐπικρατείας ἐκείνου.—*ἐν εἰρήνῃ* προσδιορισμὸς εἰς τὴν μετοχὴν *καταλιπῶν*.—*διὰ φιλίας τῆς Θράκης* δηλ. πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔνεκα τῆς μετὰ τοῦ Φαρναβύζου γενομένης ἀνακωχῆς τοῦ Δερκυλίδου.

§ 10

ἦν καταμαθῶν=*καταμαθῶν δὲ ταύτην* (ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἰς τὴν ἀρχὴν περιόδου ἢ κώλου εἶναι ἰσοδύναμος μὲ δεικτικὴν μετὰ τοῦ σχετικοῦ συνδέσμου *δέ*, ἀλλὰ κλπ.).—*πόλεις ἔνδεκα ἔχουσαν* σπουδαιότεραι ἐκ τῶν πόλεων τούτων ἦσαν ἡ Καρδία, ὁ Ἐλαιοῦς, ἡ Καλλίπολις καὶ ἡ Σηστός.—*πάμπορος*=ὁ παράγων προϊόντα παντὸς εἶδους, γόνιμος.—*ἀρίστη χώρα*=; (πρβλ. § 8 *ἀγαθὴ γῆ*).—*κακόμοι*—*οὔμαι*=κατιστρέφομαι.—*μέτρον*=πλάτος.—*τοῦ ἰσθμοῦ* τοῦ στενοῦ δηλ. μέρους τῆς Θερρακικῆς Χερσονήσου μεταξὺ Καρδίας καὶ Πακτύης.—*στάδιον* μέτρον μήκους ἴσον πρὸς 186 γαλλικὰ μέτρα.—*μέλλω*=βραδύνω, ἀναβάλλω.—*κατὰ μέρη*=εἰς χωριστὰ μέρη.—*διελῶν* μετοχὴ ἄορ. β'. τοῦ ῥ. *διαιρῶ*=διαμοι-

ράζω.—*τὸ χωρίον*—τὴν ἕκτασιν (τῶν 37 σταδίων).—*ἐκτε-
χίζω*—τελειώνω τὴν τείχισιν.—*ὡς ἕκαστος ἄξιος εἶεν*—κατὰ
τὴν ἀξίαν ἕκαστου, ἀναλόγως τῆς συμβολῆς ἕκαστου εἰς τὴν
τείχισιν.—*ἀποτελῶ τι*—φέρω εἰς πέρας τι.—*ἠρινός*—ἐαρι-
νός.—*ὀπόρα*—φθινόπωρον.—*ποιῶ ἐντὸς τοῦ τείχους*—
ἐγκλείω, περιλαμβάνω ἐντὸς τοῦ τείχους.—*σπόριμον*· ἐνν. γῆν.—
σπόριμος—κατάλληλος πρὸς σποράν.

§ 11

ἐπισκοπῶ—ἐξετάζω, ἐπιθεωρῶ.—*ἐπισκοπῶν*· διὰ τὰ ἕξα-
κριβώση εἰς ποίαν οἰκονομικὴν κατάστασιν εὐρίσκονται καὶ ἂν
μένουν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν Σπαρτιατικὴν διοίκησιν.—*τὰς
πόλεις*· δηλ. τὰς ἐν Ἀσίᾳ Αἰολικὰς πόλεις.—*Χίον φυγάδας*·
οὗτοι ἦσαν 600 δημοκρατικοί, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐκδιωχθῆ ἐκ τῆς
Χίου κατὰ τὸ ἔτος 409 π. Χ., διὰ τὰ δημοκρατικά των φρονή-
ματα.—*Ἀταρνεύς*· Αἰολικὴ πόλις ἐν Τευθρανίᾳ τῆς Μυσίας
ἀπέναντι τῆς Μυτιλήνης.—*φέρω καὶ ἄγω*—; (πρβλ. § 8 *φέρο-
μαι καὶ ἄγομαι*).—*πυθόμενος*· μετοχὴ ἄορ. β'. τοῦ ῥ. *πυνθά-
μαι*.—*ἐνῆν*· παρατ. τοῦ *ἐνειμι*—ὑπάρχω ἐντός.—*παρίσταμαι
τινα*—ὑποτάσσω τινά.—*Πελληνεύς*· ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς Πελ-
λήνης, πόλεως τῆς Ἀχαΐας.—*ἐπιμελητής*—ἐπόπτης, διοι-
κητής.—*κατασκευάζω*—συναθροίζω, συγκεντρώνω.—*ἐν τῷ
χωρίῳ*· δηλ. τῷ Ἀταρνεῖ.—*ἐκπλεως*—πλήρης, ἄφθονος.—
καταγωγὴ—κατίλυμα, σταθμός.

§ 12

μέχρι τούτου τοῦ χρόνου· δηλ. τῆς καταλήψεως τοῦ
Ἀταρνεῶς (379 π. Χ.).—*ταύτη*—ἐκεῖ (δηλ. ἐν τῇ Ἰωνίᾳ).—
ἐπει—ἐπειτα.—*ἀφικνούμενοι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα*·
ἐπειδὴ αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἐπιέζοντο ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἔστελ-
λον κατ' ἐπανάληψιν πρέσβεις εἰς τὴν Λακεδαίμονα.—*διδά-
σκω*—λέγω.—*ἔστι ἐπί τινι*—εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός.—
ἀφιέναι· ἄπαρ. τοῦ ῥ. *ἀφίημι*—ἀφήνω.—*κακῶς πάσχω*—
κακοποιοῦμαι, λεηλατοῦμαι.—*οἶκος*—κατοικία, διαμονή.—*αὐ-
τως*—τότε.—*ἀφείναι*· ἄπαρ. ἄορ. τοῦ ῥ. *ἀφίημι*.—*διαβαίνειν*·

δηλ. τὸν Μαϊάνδρον.—*παραπλέω*=πλέω πλησίον τῆς ξηρᾶς.

§ 13—14

πρὸς Τισσαφέρην: ὅστις τότε διέμενεν εἰς τὰς Σάρδεϊς.—*ἀφιγμένος*: μετοχή παρακ. τοῦ ῥ. ἀφικνοῦμαι.—*ἅμα μὲν... ἅμα δέ*=; (πρβλ. κεφ. Α', § 3).—*ἀποδείκνυμαι*=διορίζομαι.—*ἀπεδέδεικτο στρατηγὸς τῶν πάντων* (ἐνν. πραγμάτων) ὁ Τισσαφέρης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κύρου εἶχε διορισθῆ ὑπὸ τοῦ βασιλέως σατραπῆς καὶ τῶν χωρῶν, τῶν ὁποίων ἦρχε πρότερον ὁ Κύρος (πρβλ. κεφ. Α', § 3).—*διαμαρτύρομαι*=διαβεβαιώνω.—*κοινῆ*=ἀπὸ κοινοῦ, μαζί.—*ἐκ τῆς βασιλέως*: ἐνν. χώρας.—*περὶ τούτων*: δηλ. περὶ τοῦ κοινῆ πολεμεῖν καὶ *συμμάχεσθαι καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς βασιλέως*.—*φυλακῆ*=φρουρά.—*ἔρυμα*=φρούριον.—*πεπερανότες εἰσί*: παρακ. τοῦ ῥ. *περάω*—*ῶ*=περῶ.—*δκνῶ*=φοβοῦμαι.—*καταθέω*=κάμνω ἐπιδρομάς.—*φέρω καὶ ἄγω*=; (πρβλ. § 11).—*τὴν χώραν*: δηλ. τὴν Ἰωνίαν.—*διέβαινε καὶ αὐτός*: δηλ. εἰς τὴν Ἰωνίαν.

§ 13

οὐδέν τι=οὐδόλως.—*ὡς προσηλυθόντων*=μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶχον προχωρήσει.—*εἰς τὴν Ἐφεσίαν*: ἐνν. γῆν=εἰς τὴν Ἐφεσον.—*ἐκ τοῦ ἀντιπέρας*=εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος.—*μνήματα ἢ μνημεῖα*: οἱ παρὰ τὰς Σάρδεϊς ὑψηλοὶ τάφοι, οἵτινες ἐνταῦθα χρησιμεύουσιν ὡς σκοπιαί.—*ἀνταναβιβάζω*=ἀναβιβάζω καὶ ἐγώ.—*τύρσις - ιος*=τύργος.—*ἧ*=ἐκεῖ ὅπου.—*αὐτοῖς ἦν ἡ δόδος*=ἔμελλον νὰ πορευθῶσιν.—*λευκάσπις*=ὁ φέρων λευκὴν ἀσπίδα.—*καὶ τὸ Ἑλληνικόν*: οἱ Ἕλληνες μισθοφόροι τοῦ Τισσαφέρους καὶ τοῦ Φαρναβάζου: οἱ μισθοφόροι οὗτοι πολλοὶ ἐπολέμουν μετὰ τῶν Περσῶν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων.

§ 16—17

ἦσθετο: ἀόρ. β'. τοῦ ῥ. αἰσθάνομαι.—*ταξίαρχης καὶ λοχαγός*: (πρβλ. κεφ. Α', § 27).—*τὴν ταχίστην*: ἐνν. *ὁδὸν*=

τάχιστα.—*εις ὀκτώ*—εις βάρθος ὀκτώ ἀνδρῶν.—*τὰ κράσπεδα*—
τὰ ἄκρα τῆς παρατάξεως.—*καθίσταμαι*—τοποθετοῦμαι, λαμβά-
νω θέσιν.—*δσους γε δὴ καὶ οἴους*· τὸ ἱπικὸν τοῦ Δερκυλίδου
ἦτο ἀνάξιον λόγου, διότι οὗτος διέθετε μόνον τοὺς τριακοσίους
ἱππεῖς, τοὺς ὁποίους οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἀποστείλει μετὰ τοῦ
Θίβρωνος εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ μερικοὺς ἄλλους προστεθέντας
μετὰ ταῦτα.—*ὡς μαχόμενον*—διὰ τὴν πολεμήσῃ.—*Πριήνη*
καὶ Ἀχίλλειον· πόλεις τῆς Καρίας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους
Μυκάλης.—*οἱ μὲν τινες*· ἔνν. *τούτων*.—*σίτος*· ἐνταῦθα—σιτο-
φόρος, σιτόσπαρτος ἀγρός.—*βαθὺς*—ὑψηλός.—*δηλός εἰμι*—
εἶμαι φανερός, φαίνομαι.

§ 18

ἐξαγγέλλεται· ἀπροσώπως—ἀναγγέλλεται, φθάνει ἢ ἀγγε-
λία.—*κελεύειν*· ἔνν. *τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας*.—*τὸ Κύρειον*
στράτευμα· τὸ Ἑλληνικὸν δηλ. στράτευμα, τὸ ὁποῖον ἐπολέμη-
σε μετὰ τοῦ Κύρου κατὰ τῶν Περσῶν.—*καταλογίζομαι*—ἀνα-
λογίζομαι, λαμβάνω ὑπ' ὄψιν μου.—*ὡς*—πῶς.—*ἀφικνοῦμαι*
εἰς λόγους τινι—ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν μετὰ τινος.—*τὰ εἶδη*—
τὸ εἶδος—ἡ μορφή, τὸ ἐξωτερικὸν παράστημα.—*προέρχομαι*
πρὸς τινα—ἔρχομαι πρὸς συνάντησίν τινος.—*ταῦτα δέη*
ποιεῖν· δηλ. νὰ ἔλθωμεν εἰς συνομιλίαν.—*πιστὰ*—ἔνορκοι
βεβαιώσεις.—*δοτέον καὶ ληπτέον*—πρέπει νὰ δώσωμεν καὶ
νὰ λάβωμεν.

§ 19—20

δόξαντα—ἀφοῦ ἐνεκρίθησαν.—*ταῦτα* δηλ. αἱ προτάσεις
τοῦ Δερκυλίδου περὶ ἀνταλλαγῆς πιστῶν καὶ ὁμῆρων.—*περαι-
νομαι*—ἐκτελοῦμαι.—*Τράλλεις*· πόλις τῆς Καρίας πλησίον τοῦ
σημερινοῦ Ἀϊδινίου.—*Λεύκοφρος*· πόλις τῆς Ἰωνίας εἰς τὴν
πεδιάδα τοῦ Μαιάνδρου παρὰ τὰς Τράλλεις.—*εἰς τὸ συγκείμε-
νον χωρίον*—εἰς τὸ συμπεφωνημένον μέρος (τὸ ὁποῖον εἶχον
ὀρίσει κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πιστῶν).—*πυνθέσθαι*· ἀπαρ.
ἀορ. τοῦ ὄ. *πυνθάνομαι*.—*ἐπὶ τίσιν*—μὲ ποίους ὄρους.—*ἐφῶ*·
εὐκτ. τοῦ ὄ. *εἶάω*—*ᾧ*—ἀφήνω.—*ἀρμοστής*—; (πρβλ. κεφ. Α΄,

§ 4).—*Δερκυλίδα... Τισσαφέρνει*—ὑπὸ τοῦ Δ... ὑπὸ τοῦ Τ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ
Η ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΠΑΚΤΩΛΟΝ ΜΑΧΗ

§ 1

μετὰ δὲ ταῦτα δηλ. μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἀγησιλάου ὡς βασιλέως τῆς Σπαρτίας (396 π.Χ.), ἢ ὁποία ἐξιστορεῖται ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος εἰς τὸ κεφ. 3 τοῦ παρόντος βιβλίου τῶν Ἑλληνικῶν.—*Φοινίκη* χώρα εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου.—*ἐν Φοινίκη ὄν' δι' ἔμπορίας* του ὑποθέσεις.—*ναυκλήρος*—ἰδιοκτήτης πλοίου, ἐφοπλιστής.—*μετὰ ναυκλήρου τινός'* τοῦ ὁποίου τὸ πλοῖον εἶχε ναυλώσει ὁ Ἡρόδας.—*τριήρης* πλοῖον πολεμικὸν μὲ τρεῖς σειρὰς κωπῶν ἐκατέρωθεν, τὴν μίαν ἄνωθεν τῆς ἄλλης.—*Φοίνισσα*—Φοινικική.—*αὐτοῦ* ποῦ ; —*πληρόομαι - οὔμαι* ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου—ἐξοπλίζομαι.—*προσακούσας*—πρὸς τῷ ἰδεῖν ἀκούσας.—*ἀνάγομαι*—ἀποπλέω.—*ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους τὸν στόλον τοῦτον παρὰ σκευαζομένων*—ὡς βασιλεὺς καὶ Τισσαφέρνης τὸν στόλον τοῦτον παρασκευάζουσιν.—*ὅποι*—διὰ ποῦ, διὰ ποῖον μέρος.

§ 2

ἀναπτεροῦμαι—εὐρίσκομαι ἐν ἀνησυχία, ταράσσομαι.—*ἀνεπτρωμένων τῶν Λακεδαιμονίων* οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον ἀνησυχίσει ἀπὸ τὴν ἀγγελίαν τοῦ Ἡρόδα, διότι δὲν ἐπερίμενον αὐτὴν μετὰ τὴν ἀνακωχὴν, ἢ ὁποία εἶχε συναφθῆ μετὰ τοῦ Δερκυλίδου καὶ τῶν σατραπῶν Φαρναβάξου καὶ Τισσαφέρνους μόλις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (397 π.Χ.).—*περιεῖμι*—εἶμαι ὑπέρτερος.—*ὡς*—πῶς.—*τὸ πεζὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη* ἢ ὑπὸ τὸν Ξενοφῶντα εὐτυχῆς ἐπάνοδος τῶν μυρίων ἦτο ἀπόδειξις τῆς ἀδυναμίας τοῦ Περσικοῦ κράτους.—*ὑποστήναι* ἀπαρ. β'. ἄορ. τοῦ ὁ. *ὑφίσταμαι*—ἀναλαμβάνω.—*ἀν δῶσι* ἔνν. οἱ ἔφοροι.—*τριακοντα μὲν Σπαρτιτῶν* μετὰ τοῦ βασιλέως ἀπεστέλλοντο πάντοτε εἰς τὰς μακρινὰς ἐκστρατείας τριακοντα

Σπαρτιᾶται, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ σύμβου-
 λοι αὐτοῦ, ἀποτελοῦντες τρόπον τινὰ τὸ ἐπιτελεῖόν του.—*νεοδα-
 μώδεις*· περὶ τούτων βλ. κεφ. Α΄., § 4.—*σύνταγμα*=συντεταγ-
 μένον στράτευμα, παρατάξιμος δύναμις.—*πρὸς δὲ τούτῳ τῷ
 λογισμῷ*· ὅτι δηλ. ἡ ἐπιχείρησις δὲν ἐχρειάζετο μεγάλας δυνά-
 μεις.—*συνεξέροχμαί τινι*=συνεκστρατεύω μετὰ τινος.—*δεκαρ-
 χία*· ὀλιγαρχικὸν πολίτευμα, κατὰ τὸ ὁποῖον τὴν ἀρχὴν ἔχουν
 δέκα ἄνδρες.—*ὅπως τὰς δεκαρχίας... πάλιν καταστήσειε*·
 εἰς τὰς παραθαλασσίας πόλεις τῆς Μ. Ἀσίας ὁ Λύσανδρος
 εἶχεν ἐγκαταστήσει δεκαρχίας μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηνῶν
 (404 π. Χ.)· ταύτας οἱ ἔφοροι κατέλυσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ ζηλο-
 τυπίας πρὸς τὸν Λύσανδρον διὰ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου
 δὲ διότι παρεκινήθησαν ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης, τῶν
 ὁποίων τὴν ἀρχὴν ὑπέσκαπτεν ὁ Λύσανδρος.—*ἐκπίπτω*=κατα-
 λύομαι.—*παρήγγειλαν*· διὰ τοῦ Δερκυλίδου.—*τὰς πατρίους
 πολιτείας παραγγέλλω*=διατάσσω νὰ ἀποκατασταθοῦν τὰ
 πατροπαράδοτα πολιτεύματα.—*πάλιν καθίστημί τι*=ἀνασυν-
 στῶ, ἐπανιδρύω τι.

§ 3-4

ἐπαγγέλλομαι τὴν στρατείαν=ἀναλαμβάνω τὴν ἐκστρα-
 τείαν.—*σίτος*=τροφαί.—*καὶ ἐξάμηνου σίτον*· ἔδωκαν δηλ.
 οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὸν Ἀγησίλαον τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα
 πρὸς διατροφήν τοῦ στρατοῦ ἐπὶ ἕξ μῆνας.—*θύομαι ὅσα ἔδει*
 (δηλ. *θύσασθαι*)=θυσιάζω τὰς νενομισμένας θυσίας.—*καὶ
 τᾶλλα καὶ τὰ διαβατήρια* (ἐνν. *ιερά*)· ἐπεξήγησις τοῦ *ὅσα
 ἔδει*.—*τᾶλλα*· δηλαδή τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας ὁ βασιλεὺς προ-
 κειμένου νὰ ἐκστρατεύσῃ ἔξω τῆς χώρας του προσέφερεν
 εἰς τὸν Δία ἀγήτορα.—*διαβατήρια*=ἡ θυσία τῶν διαβατη-
 ρίων, ἡ θυσία ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρας· πρὶν ἐξέλθῃ
 ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς χώρας του ὁ βασιλεὺς, ἐθυσιάζε πλησίον
 αὐτῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τὰ διαβατήρια,
 διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰς θελήσεις αὐτῶν.—*ταῖς πόλεσι*· δηλ.
ταῖς συμμαχικαῖς.—*προεῖπε*· ἀόρ. β'. τοῦ ὁ *προαγορεύω*=
 παραγγέλλω.—*ἐκασταχόθεν*=ἐξ ἐκάστης πόλεως.—*Αὐλῖς*·

ίδος· πόλις τῆς Βοιωτίας (σήμερον Βαθύ), ἀπέναντι τῆς Εὐβοίας, παρὰ τὸν Εὐριπον.—*ἐγένετο*—*ἀφίκετο*.—*βοιώταρχοι*· οἱ ἀνώτατοι ἄρχοντες τῆς Βοιωτικῆς ἡμοσπονδίας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἕνδεκα τὸν ἀριθμόν.—*εἶπαν μὴ θύειν*· διότι δὲν ἐξήτησεν, ὅπως εἶχεν ὑποχρέωσιν, τὴν ἄδειαν τῶν βοιωτάρχων διὰ τὴν θυσίαν καὶ διότι δὲν προσέλαβε κατ' αὐτήν, συμφώνως πρὸς τὰ ἔθιμα τῆς χώρας, τὸν ἐντόπιον ἱερέα τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος.—*καὶ οἷς...* ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· ἡ σύνταξις: *καὶ διέρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὰ ἱερά, οἷς ἐνέτυχον τεθνυμένοις*.—*ἐντυγχάνω*—εὐρίσκω.—*διαρρίπτω*—διασκορπίζω.—*ἐπιμαρτύρομαι*—ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας.—*ὀργιζόμενος*· ὄχι τόσον διὰ τὴν ἀσέβειαν τὴν ὁποίαν ἔδειξαν οἱ βοιώταρχοι, ὅσον διότι ἐθεώρουν κακὸν οἰωνὸν τὴν διακοπὴν τῆς θυσίας.—*Γεραστὸς ἢ Γεραιστός*· ἀκρωτήριον καὶ πόλις εἰς τὴν Ν. ἄκρην τῆς Εὐβοίας· τὸ μέρος τοῦτο ὁ Ἀγησίλαος εἶχεν ὀρίσει ὡς τόπον συγκεντρώσεως τῶν συμμάχων.—*τοῦ στρατεύματος*· ἐνν. τῶν συμμάχων.—*τὸν στόλον ποιοῦμαι*—πλέω.

§ 33

ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο· κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 396 π.Χ.—*πέμψας*· δηλ. ἀγγέλους.—*δέομαι τινος*—ἔχω ἀνάγκην τινός, ἐπιθυμῶ τι.—*ὁ δὲ εἶπεν αὐτονόμους εἶναι*—*ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι ἡκοι δεόμενος αὐτονόμους εἶναι*.—*σπείσασθαι*· ἀπαρ. ἀορ. τοῦ ὀσπένδομαι—συνθηκολογῶ.—*ἕως ἂν πρὸς βασιλέα πέμψω*· διὰ τὰ ἀναφέρω δηλ. εἰς αὐτὸν τὰς ἀξιώσεις σου.—*διαπραττομαι*—κατορθῶν, ἐπιτυγχάνω.—*ταῦτα διαπραξάμενον*· ἀφοῦ δηλ. ἐπιτύχης τὴν αὐτονομίαν τῶν ἐν Ἀσίᾳ πόλεων.—*ἔξεστῆ σοι*—εἶναι εἰς τὴν ἔξουσίαν σου, δύνασαι.—*πίστιν λαμβάνω τινός*—λαμβάνω ἐνόρκους διαβεβαιώσεις διὰ τι.—*ἧ μὴν*—βεβαίως, ἀληθῶς· τὰ συναφθῆ εἰς τὸ μηδὲν ἀδικήσῃν.—*ἀδόλως*—εὐλικρινῶς.—*σοῦ πράττοντος ταῦτα*· ἂν δηλαδὴ ἐμμένῃς εἰς τὰς σπονδάς.—*τῆς σῆς ἀρχῆς*· δηλ. τῆς κυριαρχίας σου· ἐννοεῖ τὴν χώραν τὴν κατεχομένην ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου, δηλ. τὴν Ἐφεσον.—*ἀδικῶ*—βλάπτω.—*ἐν ταῖς σπονδαῖς*—κατὰ τὴν δικαιοσύνην τῶν σπονδῶν, τῆς ἀνακωχῆς.

§ 6

ἐπὶ τούτοις ῥηθεῖσι=ἐπὶ τῇ βίσει τούτων τῶν διαπραγμα-
τεύσεων.—τοῖς πεμφθεῖσι πρὸς αὐτόν· δηλ. εἰς τὰς Σάρδεις.
—*Δερκυλίδα*· κατὰ διαταγὴν τῶν ἐφόρων ὁ Δερκυλίδας μετὰ τὴν
ἄφιξιν τοῦ βασιλέως εἶχε καταθέσει τὴν ἀρχὴν καὶ ἦτο ἀπλῶς
μέλος τοῦ τριακονταμελεῦς συμβουλίου τοῦ Ἀγησιλάου, ὅπως
καὶ οἱ ἄλλοι δύο πρέσβεις Ἡριππίδας καὶ Μέγίλλος.—*ἧ μὴν*·—
πράττω ἀδόλως τὴν εἰρήνην=ἐνεργῶ εὐλικρινῶς νὰ γίνῃ εἰρή-
νη.—*ἀντόμνυμι*=ἄφ' ἐτέρου ὀρκίζομαι.—*ἐμπεδῶ τὰς σπον-*
δάς=τηρῶ ἀπαραβάτους τὰς συνθήκας.—*ψεύδομαι, ἃ ὄμνυμι*
=παραβαίνω τοὺς ὄρκους μου.—*πρὸς ᾧ εἶχε*=πρὸς τούτῳ (=
ἐκτὸς ἐκείνου), ὃ εἶχε.—*ἐμμένω ταῖς σπονδαῖς*=μένω πιστὸς
εἰς τὰς συνθήκας.

§ 7

σχολὴν ἔχω=ἀπρακτῶ, ἀδρανῶ.—*ἄτε*=ἐπειδὴ.—*συντα-*
ράσσονται αἱ πολιτεῖαι=τὰ πολιτεύματα εἶναι ἄνω κάτω, τὰ
πολιτεύματα ἔχουν ἀνατραπῆ.—*οὔτε δημοκρατίας οὔσης*· διότι
ταύτην εἶχε καταλύσει ὁ Λύσανδρος διὰ τῶν δεκαρχῶν (πρβλ.
§ 2).—*ἐπ' Ἀθηναίων*=τὴν ἐποχὴν τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθη-
ναίων.—*οὔτε δεκαρχίας*· διότι αὕτη κατηργήθη ὑπὸ τῶν ἐφό-
ρων (πρβλ. § 2).—*ἐπὶ Λυσάνδρου*=κατὰ τὸν χρόνον τῆς δυνά-
μεως τοῦ Λυσάνδρου.—*γινώσκοντες πάντες τὸν Λύσανδρον*
διότι δύο φορὰς εἶχεν ἔλθει ἐκεῖ ὡς ναύαρχος (408—407 καὶ 406
—405 π. X.), μετὰ δὲ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηναίων (404 π. X.)
εἶχεν ἔλθει διὰ τρίτην φορὰν καὶ ἐγκατέστησεν εἰς τὰς πόλεις τὰς
δεκαρχίας (βλ. § 2).—*πρόσκειμαι τινι*=πιέζω τινὰ δι' ἐπιμό-
νων παρακλήσεων.—*ἄξιῶ*=παρακαλῶ.—*ᾧν ἐδέοντο*=ταῦτα,
ᾧν ἐδέοντο.—*θεραπεύω τινά*=προσφέρω τὰς ὑπηρεσίας μου
εἰς τινά, περιποιουμαί τινά.

§ 8

ἔμηνε· ἄορ. τοῦ ῥ. *μαίνω*.—*μαίνω τινά*=κάμνω τινὰ ἔξω
φρενῶν, ἐξοργίζω τινά.—*καὶ τὸν Ἀγησίλαον*· ὅπως καὶ τοὺς

πολεμικούς του συμβούλους.—*ταῦτα*· ὑποκείμενον τοῦ *ἔμηνε*.—*ἔδηλωσεν*· ἀπροσώπως=δηλον ἐγένετο.—*γέ μὴν*=ἄλλως τε, ἔπειτα.—*οἱ ἄλλοι τριάκοντα*· δηλ. ἐκτὸς τοῦ Λυσάνδρου.—*τῆς βασιλείας*=τοῦ βασιλέως.—*ὀγκήρως*=μεγαλοπρεπῶς, ἐπιδεικτικῶς.—*συμπράττω τινί τι*=ἐνεργῶ μετὰ τινος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὑποθέσεώς τινος, ὑποστηρίζω τινὰ εἰς τι.—*ἠττωμένους*=ἄπράκτους, χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν τὸν σκοπὸν των.—*δη*=ἤδη.—*εἶα*· παρατ. τοῦ ῥ. *εἶα*—*ῶ*—;—*ὄχλον*· δηλ. τῶν *θεραπευόντων*.—*ἔλαττον ἔχω*=ἔχω ὀλιγώτερον κέρδος, κινδυνεύω νὰ χάσω τὴν ὑπόθεσίν μου.—*βαρέως φέρω τινί*=λυποῦμαι διὰ τι.—*ἀτιμία*=ἐξευτελισμός.—*μειῶ τινα*=ταπεινῶνω, ἐξευτελίζω τινά.—*μὲν*=*μὴν*=ἀληθῶς, πράγματι.—*ἄρα*=ὡς ἀποδεικνύεται τῶρα.—*ἠπίστω*· παρατ. τοῦ ῥ. *ἐπίσταμαι*=γνωρίζω, ἔχω τὴν ἱκανότητα.—*αὔξω τινά*=ὑποστηρίζω τινά, προσθέτω εἰς τινα δύναμιν.—*εἰκός*=δίκαιον, ὀρθόν.—*ἢ ἐγὼ ἐπραττον*· ἐννοεῖ τὰς προσπαθείας, τὰς ὁποίας ὁ Λύσανδρος εἶχε καταβάλει διὰ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης.—*ἐκ τοῦ λοιποῦ*· ἐνν. *χρόνου*=διὰ τὸ μέλλον.—*χαρίζομαι τινί τι*=κάννω εἰς τινα χάριν τινά.—*ἀδυνατῶ παρά τινι*=οὐδεμίαν δύναμιν ἔχω πλησίον τινός.—*ἐμποδῶν εἰμι*=εἶμαι ἐμπόδιον.—*ποι*=λου, κάπου.—*ἐν καιρῷ εἰμί τινι*=εἶμαι χρήσιμος εἰς τινα.

§ 10

ἐφ' Ἑλλησπόντον=εἰς τὸν Ἑλλήσποντον.—*Σπιθριδάτης*· οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτο ὑποδιοικητὴς εἰς τὴν σατραπείαν τοῦ Φαρναβάζου.—*ἐλαττοῦμαι ὑπό τινος*=παραικωνίζομαι ὑπό τινος.—*τὰ περὶ αὐτὸν χρήματα*· τὰ ὁποία ὁ Φαρνάβαζος εἶχε παραδώσει εἰς αὐτὸν ὡς ὑποδιοικητὴν του.—*Κύζικος*· πόλις τῆς μικρᾶς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ Χερσονήσου τινός τῆς Προποντίδος, κατεχομένη ὑπὸ φρουρᾶς τῶν Λακεδαιμονίων.—*ἀναβιβασάμενος*· δηλ. εἰς ναῦν.—*πρὸς Ἀγησίλαον*· ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο ἐν Ἐφέσῳ.—*ἀναπυνθάνομαι*=ζητῶ πληροφορίας.

§ 11

μέγα φρονῶ=ὑπερηφανεύομαι.—*ἐπὶ τῷ καταβάντι στρα-*

τεύματι=διά τὸ στράτευμα, ὅπερ ἀπεσιάλῃ (ἐκ τῶν μεσογειῶν εἰς τὰ παράλια)· πρόκειται περὶ τοῦ στρατεύματος, τὸ ὁποῖον εἶχε ζητήσῃ παρὰ τοῦ βασιλέως (§ 6 «στράτευμα πολὺ μετεπέμπετο»).—προαγορεύω πόλεμόν τινα=ἀναγγέλλω ἀπεριφράστως πόλεμον κατὰ τινος.—ἄχθομαι=λυποῦμαι, στενοχωροῦμαι.—ἄχθεσθέντες· ἡ μετοχή ἐξαριῖται ἐκ τοῦ φανεροῦ ἐγένοντο.—ἡ παρούσα Ἀγησιλάῳ δύναμις=ἡ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀγησιλάου ὑπάρχουσα δύναμις.—δι=διότι.—ἐκ τούτου· ἐνν. τοῦ χρόνου=μετὰ ταῦτα.—συσκευάζομαι=ἐτοιμάζομαι.—προεῖπε· ἐνταῦθα=διέταξε.—ἀγορὰ=τρόφιμα πρὸς πώλησιν (εἰς τοὺς στρατιώτας).—ἀγορὰν παρασκευάζειν· οἱ στρατιῶται, ἐπειδὴ ἐλάμβανον μισθόν, ὥφειλον νὰ τρέφονται ἐξ ἰδίων· εἶχε λοιπὸν καθήκον ὁ στρατηγὸς νὰ φροντίξῃ, ὅπως εἰς τοὺς διαφόρους σταθμοὺς ὑπάρχουν τρόφιμα, διὰ νὰ ἀγοράζωσιν οἱ στρατιῶται.—ἐπιστέλλω=παραγγέλλω.

§ 12.

δι· αἰτιολογικόν.—ἵππικόν οὐκ εἶχεν· τὸ ἵππικόν τοῦ Ἀγησιλάου, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἦτο ἀνάξιον λόγου.—ἄφιππος=ἀκατάλληλος δι' ἵππικόν.—τῷ ὄντι=πράγματι· νὰ συναφθῇ πρὸς τὸ δρῆσαι.—τὸ πεζὸν ἅπαν· τοῦτο ἀνήρχετο εἰς πεντήκοντα χιλιάδας ἄνδρας.—διεβίβασεν· ἀπὸ τὰς Σάρδεϊς, ὅπου ἔμενον ὁ Τισσαφέρνης.—τὸ ἵππικόν· τὸ ὁποῖον ἀνήρχετο εἰς δέκα χιλιάδας ἵππεις.—εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον· διότι ἐκεῖ θὰ συνήντα τὸν ἐχθρόν, ἐὰν οὗτος ἀπὸ τὴν Ἐφεσον ἐπορεύετο εἰς τὴν Καρίαν.—περιάγω=ἄγω=ὀδηγῶ.—δύσιππα· ἐνν. χωρία=μέρη ἀκατάλληλα δι' ἵππικόν.—τάναντία ἀποστρέφω=λαμβάνω ἀντίθετον διεύθυνσιν.—ἐπὶ Φρυγίας=εἰς τὴν Φρυγίαν· δηλ. εἰς τὴν Μικρὰν Φρυγίαν, παρὰ τὴν Προποντίδα, ὅπου ἦτο ἡ οἴκησις τοῦ Φαρναβάζου.—καταστρέφομαί τινα=ὑποτάσσω τινά.—ἐμβάλλω=εἰσβάλλω.—ἀπροσδοκῆτοις· ἐνν. αὐταῖς (ταῖς πόλεσιν)=ἄπροσδοκῆτως.

§ 13—14

διαπορεύομαι=πορεύομαι διὰ μέσου τινός· ἐνταῦθα=πο-

ρεύομαι διὰ μέσου τῆς ἐχθρικῆς χώρας.—*πόρρω*—μακράν.—*δντος*· ἔνν. *αὐτοῦ*, δηλ. τοῦ Ἀγησιλάου.—*Δασκύλειον*· ἡ ἔδρα τοῦ Φαρναβάζου παρὰ τὴν Προποντίδα.—*προϊόντες αὐτοῦ*—*ιόντες πρὸ αὐτοῦ*.—*προορῶ*—κατοπιεύω.—*τί τᾶμπροσθεν εἶη*—τί γίνεται πρὸς τὰ ἔμπρός.—*παρόμοιος τοῖς Ἑλλησι τὸν ἀριθμόν*· οἱ ἱππεῖς τοῦ Ἀγησιλάου ἀνήρχοντο εἰς ἑξακοσίους, διότι εἰς τοὺς τριακοσίους ἱππεῖς τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς ἑκατὸν περίπου τῶν ἄλλων πόλεων εἶχον προστεθῆ καὶ οἱ διακόσιοι ἱππεῖς τοῦ Σπιθριδάτου ἀπὸ τὴν Κύζικον.—*πλέθρον*· μέτρον μήκους, τὸ ἓν ἕκτον τοῦ σταδίου, ἦτοι 31 μέτρα γαλλικὰ.—*ἐπὶ τεττάρων*—εἰς βᾶθος τεσσάρων ἀνδρῶν.—*οἱ πρώτοι*—ἡ πρώτη γραμμὴ, τὸ μέτωπον τοῦ στρατεύματος.—*τοὺς πρώτους εἰς δώδεκα ποιῶ*—παρατάσσομαι, ὥστε εἰς τὸ μέτωπον τῆς παρατάξεως νὰ εἶναι δώδεκα ἄνδρες.—*ἐπὶ πολλῶν*—εἰς πολλὰς σειράς.—*πρόσθεν*—πρὸς τὰ ἔμπρός.—*κρανεῖνος*—ὁ ἐκ ξύλου κρανεῖας (δένδρου, τὸ ὁποῖον κοινῶς λέγεται κρανεῖα).—*παλτὸν*—ἀκόντιον.—*ἐτρέφθησαν*· παθ. ἀορ. τοῦ ῥ. *τρέπομαι*—τρέπομαι εἰς φυγὴν.—*πάλιν ἀποχωρῶ*—ἀπισθοχωρῶ.

§ 13

θύομαι ἐπὶ προόδῳ—θυσιάζω, διὰ νὰ ἴδω ἂν οἱ θεοὶ ἐπιτρέπουσιν τὴν προέλασιν.—*ἄλοβα γίννεται τὰ ἱερά*—τὰ σπλάχνα τοῦ θύματος παρουσιάζονται ἄνευ λοβοῦ τοῦ ἥτατος—αἱ θυσίαι δὲν ἀποβαίνουν εὐνοϊκαί· διότι ἡ ἔλλειψις τῶν λοβῶν τοῦ ἥπατος ἢ ἡ μικρότης αὐτῶν ἐθεωρεῖτο κακὸς οἰωνός.—*μέντοι*—δέ.—*στρέφω*· ἀμετάβ. —στρέφομαι.—*ἐπὶ θάλατταν*· δηλ. πρὸς τὴν Ἐφεσον.—*ἔγνω τοῦτο κατασκευαστέον εἶναι*—*ἔγνω δεῖν κατασκευάσαι τοῦτο*.—*γινώσκω*· μετ' ἀπαρεμφάτου—κρίνω.—*κατασκευάζω*—καταρτίζω, ἀνασυγκροτῶ.—*ὡς μὴ δέοι*—διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀνάγκη.—*δραπετευὼν πολεμῶ*—πολεμῶ φεύγων.—*ἱπποτροφέω*—ῶ—τρέφω ἵππους.—*καταλέγω τινὰ*—καταγράφω τινὰ εἰς κατάλογον.—*προειπόν*· μετοχή ἀορ β'. τοῦ ῥ. *προαγορεύω*—;—*ὅστις παρέχοιτο*—*ὅστις ἀνθ' ἑαυτοῦ παρέχοι*· τὸ μέσον ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, διὰ νὰ δηλωθῇ ἡ παροχὴ δι' ἰδίων ἐξόδων.—*καὶ ἄνδρα*· δηλ. *ἱππέα*.—*δόκιμος*—ἱκανός, πεπειραμένος.—*ἔξεστί τιμι*—εἶναι εἰς τὴν

ἐξουσίαν τινός, δύναταί τις.—*οὕτω*—τόσον.—*ὥσπερ ἂν τις...*
προθύμως ζητοίη—μέ ὄσση ἀκριβῶς προθυμίαν ἤθελε ζητεῖ
 τις.—*τὸν ἀποθανούμενον*—τὸν ἐπιθυμοῦντα ν' ἀποθάνῃ.

§ 16—17

ὑποφαίνει ἕαρ—ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἡ ἀνοιξίς (τοῦ ἔτους
 395 π. Χ.).—*ἄθλα προτίθημι*—τροκηρῦσσω βραβεῖα.—*ταῖς*
τε ὀπλιτικαῖς τάξεσιν, ἦεις—*τῶν τε ὀπλιτικῶν τάξεων ταύ-*
τη, ἦεις.—*ὀπλιτικὴ τάξις*—τάγμα ὀπλιτῶν.—*ἄριστα σωμα-*
των ἔχω—εὐρίσκομαι εἰς ἀρίστην κατάστασιν ὡς πρὸς τὴν
 σωματικὴν εὐρωστίαν, ἔχω ἄνδρας μὲ ἄριστον παράστημα.—
κράτιστα ἱππεύω—ἔχω ἀρίστους ἱππεῖς.—*πελτασταί* οὗτοι
 ἐνταῦθα ταυτίζονται μὲ τοὺς ἀκονιστάς, διότι πλὴν τῆς πέλτης
 ἔφερον καὶ ἀκόντιον.—*πρὸς τὰ προσήκοντα ἔργα*—εἰς τὰς
 ἰδικὰς τῶν ἀσκήσεις· εἰς τὰς στρατιωτικὰς δηλ. ἀσκήσεις, αἱ
 ὁποῖαι ἦσαν ἴδιαι τῶν στρατιωτικῶν σωματίων, εἰς τὰ ὁποῖα
 ἀνήκον.—*πάρεστι*· μετ' ἀπαρεμφάτου—*ἔξεστι*—εἶναι δυνα-
 τόν.—*γυμνάσιον*—γυμναστήριον.—*ἱππάζομαι*—ἀσκοῦμαι εἰς
 τὴν ἱππασίαν.—*μελετῶντας*· ἡ μετοχὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ *δρᾶν*.—
μελετῶ—ἀσκοῦμαι.—*ἄξιος θέας*—ἄξιοθέατος.—*ῶνιος*—ὁ ἐκ-
 τεθειμένος πρὸς πώλησιν.—*χαλκοτύπος*—ὁ κατεργαζόμενος
 τὸν χαλκόν, χαλκεύς.—*τέκτων*—ξυλουργός.—*χαλκεύς*—σιδη-
 ρουργός.—*σκυτοτόμος*—ὁ κατεργαζόμενος τὰ δέρματα (σκύ-
 τη).—*οἱ σκυτοτόμοι καὶ οἱ ζωγράφοι*· οἱ μὲν σκυτοτόμοι
 κατεσκευάζον τὰ ἐκ δέρματος μέρη τοῦ ὀπλισμοῦ (ἱμάντας
 κλπ.), οἱ δὲ ζωγράφοι ἐκόσμουσαν τὰς ἀσπίδας μὲ εἰκόνας ἢ ἄλλα
 διακριτικὰ σημεῖα.—*οὔρεσθαι*· ὑποκ. *τινά*.

§ 18—19

ἐπιρρώννυμι—λαμβάνω θάρρος, τονοῦμαι ψυχικῶς.—
ἀνατίθημι—ἀφιερώνω.—*τῇ Ἀρτέμιδι*· πρὸς τιμὴν τῆς ὁποίας
 ὑπῆρχεν ἐν Ἐφέσῳ ὁ περίφημος ναὸς ὁ θεωρούμενος ὡς ἐν ἐκ
 τῶν ἐπὶ τὰ θανμάτων τοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖον ἐπιρρόλησεν ὁ
 Ἡρόστρατος κατὰ τὸ ἔτος 356 π. Χ.—*τὰ πολεμικὰ ἀσκῶ*—
 ἀσκοῦμαι εἰς τὰ πολεμικὰ.—*μελετῶ πειθαρχεῖν*—φροντίζω νὰ

πείθωμαι εἰς τοὺς ἄρχοντας.—*οὐκ εἰκός*· ἔνν. ἔστιν.—*θώμῃ* = θάρρος.—*κῆρυκες*· οἱ διαλαληταί, οἱ ὅποιοι ἐφώναζον κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν τῶν αἰχμαλώτων.—*λησταί*· οὕτως ὀνομάζονται ἔνταῦθα οἱ Ἕλληνες οἱ ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὴν Ἔφεσον εἰς τὰ περὶχωρα πρὸς λαφυραγωγίαν.—*ἀλίσκομαι* = συλλαμβάνομαι.—*διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι*· οἱ βάρβαροι δὲν ἐξετίθεντο γυμνοὶ εἰς τὸ ὑπαιθρον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὅποιοι ἐγυμνάζοντο πάντοτε γυμνοί.—*μαλακός* = μαλθακός, ἀσκληραγώγητος.—*ἄπρονος* = ἰσυνήθιστος εἰς τοὺς κόπους.—*διοίσειν*· ἀπαρ. μέλλ. τοῦ ὄ. *διαφέρω*.

§ 20—21

διέρχεται ὁ ἐνιαυτός = παρέρχεται τὸ ἔτος.—*οἱ περὶ Ἑριπίδαν*· οὕτως ὀνομάζεται τὸ νέον τριακονταμελές συμβούλιον τοῦ βασιλέως, ὅπως τὸ παλαιὸν ὀνομάζετο «*οἱ περὶ τὸν Δύσανδρον*». Ἐπειδὴ συνεπληρώθη τὸ ἔτος τῆς ἀρχῆς τοῦ ὑπὸ τὸν Δύσανδρον συμβουλίου, ἐπανῆλθε τοῦτο εἰς τὴν Σπάρτην, διότι οὐδεμία ἀρχὴ παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ πέραν τοῦ ἐνὸς ἔτους πλὴν τῆς βασιλείας. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ νέου συμβουλίου βλέπομεν τὸν Ἑριπίδαν, ὁ ὅποιος καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἦτο μέλος αὐτοῦ. Φαίνεται ὅτι ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀποστείλει τοῦτον δι' ἄγνωστον λόγον εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου ἐξελέγη διὰ δευτέραν φορὰν ὑπὸ τῶν ἐφόρων καὶ ἐπανέρχεται ἤδη εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν.—*πάρειμι* = εἶμαι παρῶν, ἔχω ἔλθει.—*καὶ ἄλλον*· ἴσως τὸν Ξενοφῶντα, ὅστις μέχρι τοῦδε ἦτο ἀρχηγὸς τῶν Κυρῶν.—*τάττω τινὰ ἐπὶ τινας* = διορίζω τινὰ ἀρχηγόν τινων.—*νεοδαμώδεις*· βλ. κεφ. Α', § 4.—*ἐπὶ τοὺς Κυρῶν*· τούτων μέχρι τοῦδε ἠγεμῶν ἦτο ὁ Ξενοφῶν.—*τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων*· ἐκείνους δηλ. οἱ ὅποιοι ἐστρατολογήθησαν ἀπὸ τὰς συμμαχικὰς πόλεις.—*τὴν συντομωτάτην*· ἔνν. *ὁδὸν* = διὰ τῆς συντομωτάτης ὁδοῦ.—*τὰ κράτιστα τῆς χώρας* = τὰ εὐφορώτατα μέρη τῆς χώρας· ἔννοεῖ ἔνταῦθα τὴν Λυδίαν, ἣ ὁποία ἦτο γνωστὴ διὰ τὴν εὐφορίαν τοῦ ἐδάφους της καὶ τὸν πλοῦτον τῶν κατοίκων της (πρβλ. κατωτέρω «*εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε*»)—*αὐτόθεν* = ἀπὸ τῆς στιγμῆς

αὐτῆς.—*γνώμη*=φρόνημα.—*ὡς ἀγωνιούμενοι*=ὡς ἄνθρωποι μέλλοντες νὰ πολεμήσουν.—*πάλιν βουλόμενον ἐξαπατήσαι* ὅπως δηλ. καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὅτε ἐπορεύθη εἰς Φρυγίαν ἀντὶ νὰ πορευθῆ εἰς Καρίαν (πρβλ. § 11).—*ἐμβαλεῖν* ἄπαρ. μέλλοντος.—*καθάπερ τὸ πρόσθεν*=καθὼς πρότερον· πρβλ. § 12.—*καθίστημι τὸ ἱππικὸν*=παρατάσσω τὸ ἱππικόν.—*Σαρδιανὸς τόπος*=ἡ χώρα τῶν Σάρδεων.

§ 22—23

δι' ἐρημίας πολεμίων πορεύομαι=πορεύομαι διὰ μέσου χωρῶν ἐρήμων ἐχθρῶν, πορεύομαι χωρὶς νὰ συναντήσω πουθενὰ ἐχθρούς.—*ἦγον οἱ τῶν πολεμίων ἱππεῖς*· ἀπὸ τὴν πεδιάδα τοῦ Μαιάνδρου εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Πακτωλοῦ ποταμοῦ.—*σκευοφόροι*· οἱ μεταφέροντες τὰς ἀποσκευὰς τοῦ στρατοῦ.—*ὁ ἡγεμὼν*· δηλ. ὁ ἡγεμὼν τῶν Περσῶν ἱππέων. Ὁ Τισσαφέρης τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἱππικοῦ ἀνέθεσεν εἰς ἄλλον, αὐτὸς δὲ μετέβη εἰς τὰς Σάρδεις.—*Πακτωλός*· μικρὸς ποταμὸς τῆς Λυδίας πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Τμώλου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν ποταμὸν Ἐρμιον πλησίον τῶν Σάρδεων.—*αὐτοὶ δέ*· δηλ. ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ Πέρσαι ἱππεῖς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς σκευοφόρους, οἱ ὅποιοι ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ.—*ἀκόλουθοι*· οἱ σκευοφόροι, οἱ κάπηλοι καὶ οἱ ὑπηρέται οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ στράτευμα.—*σπείρομαι*=διασπείρομαι, διασκορπίζομαι.—*αἰσθόμενος*· μετοχὴ ἀορ. β'. τοῦ ὁ. *αἰσθάνομαι*=ἔννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι.—*βοηθεῖν*· ἔνν. αὐτοῖς, δηλ. τοῖς ἀκολουθοῖς.—*αὖ*=ἀφ' ἐτέρου.—*παμπληθῆς τάξις*=πυκνὴ τάξις.—*οὕπω*=ὄχι ἀκόμη.—*παρεῖη*· τοῦ ὁ. *πάρειμι*=*οὕπω παρεῖη τὸ πεζόν*· ὁ πεζὸς στρατὸς τῶν Περσῶν εἶχε διαβιβασθῆ ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρους εἰς τὴν Καρίαν (πρβλ. § 20—21).—*ἀπείη*· τοῦ ὁ. *ἄπειμι*=;—*τὰ παρεσκευασμένα*=αἱ παρεσκευασμένα στρατιωτικὰ δυνάμεις.—*καιρὸς*=κατάλληλος περίστασις, εὐκαιρία.—*σφαγιάζομαι*=θυσιάζω.—*σφαγιασάμενος*· ὁ βασιλεὺς τῶν Σαρτατιῶν, ὅτε ἐφαίνοντο οἱ ἐχθροί, ἐθυσίαζεν αἶγα εἰς τὴν Ἄρτεμιν, ἃν δὲ ἡ θυσία ἦτο εὐθίως, διέτασεν ἔφοδον.—*ἥβη*=ἐφηβικὴ ἡλικία· ἡ ἥβη περιελάμβανε τὸν ἀπὸ τοῦ 18 μέχρι τοῦ 20 ἔτους χρόνον τῆς ἡλικίας. Ἀπὸ

τοῦ ἔτους τούτου οἱ νέοι ἐστρατεύοντο.—*τὰ δέκα ἀφ' ἡβης* ἔνν. *ἔτη*—οἱ ἔχοντες δεκαετῆ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν· δηλ. οἱ ἄνδρες οἱ διανύοντες τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.—*θέω δμόσε τινι*—τρέχω εἰς συνάντησίν τινος, ὁρμῶ κατὰ τινος.—*δρόμω*—δρομαίως.—*ὑφηγοῦμαι*—προπορεύομαι.—*ἐμβάλλειν*· δηλ. τοῖς πολεμίοις.—*ἐμβάλλω τινι*—ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος.—*ὡς... ἐπομένου*—μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι πρόκειται νὰ ἀκολουθήσῃ.

§ 24

δέχομαι τινα—ἀντιμετωμίζω τὴν ὁρμὴν τινος.—*ἅμα πάντα τὰ δεινὰ παρῆν*—ὅλα ὁμοῦ τὰ φοβερὰ μέσα ἦσαν παρόντα· δηλ. ἐπετέθησαν οἱ ὀπλίται, οἱ πελτασταὶ καὶ οἱ ἱππεῖς.—*ἐγκλίνω*—ὑποχωρῶ.—*ἐν τῷ ποταμῷ*· δηλ. τῷ Πακτωλῷ.—*πίπτω*—φρονεύομαι.—*ἐπακολουθῶ*—καταδιώκω.—*τὸ στρατόπεδον*· τὸ ὁποῖον, εὗρισκόμενον εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Πακτωλοῦ ποταμοῦ, ἐφύλασσαν οἱ σκευοφόροι καὶ οἱ καταφυγόντες εἰς αὐτὸ Πέρσαι ἱππεῖς.—*ὥσπερ εἰκός*· ἔνν. *ἦν*—καθὼς ἦτο φυσικόν (διότι οἱ πελτασταὶ ἦσαν περισσότερον εὐκίνητοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους στρατιώτας).—*κύκλω περιστρατοπεδεύομαι τι*—περικλείω ὀλόγυρα διὰ τοῦ στρατοῦ τι.—*καὶ φίλια καὶ πολέμια*—καὶ φίλους καὶ ἐχθρούς.—*φίλια*· δηλ. τοὺς πελταστάς, οἱ ὁποῖοι εἶχον τραπῆ εἰς τὴν ἀρπαγὴν.—*χρήματα*—πράγματα, λάφυρα.—*ἅ ἠῶρε*—τὰ ὅποια (δηλ. χρήματα) πωληθέντα ἀπέδωκαν (κέρδος).

§ 25—26

Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὄν· ὁ Τισσαφέρνης μετὰ τὴν μετακίνησιν τοῦ ἱππικοῦ του ἀπὸ τὴν πεδιάδα τοῦ Μαιάνδρου εἰς τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν μετέβη εἰς τὰς Σάρδεϊς μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι εἶχεν ἀνάγκην νὰ λάβῃ τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως, ἐνῶ πράγματι ἐφοβήθη τὴν πολεμικὴν ἐμπειρίαν καὶ τὴν γεναιότητα τῶν Ἑλλήνων.—*αἰτιόομαι*—*ῶμαι*—κατηγορῶ.—*γιγνώσκω*· ἐνταῦθα—νομίζω.—*καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεύς*· ὅπως δηλ. ὁ Φαρνάβαζος καὶ

οἱ ἄλλοι ἐπιφανεῖς Πέρσαι.—*κακῶς φέρομαι*—βιδίζω κακῶς, εὐρίσκομαι εἰς κακὴν κατάστασιν.—*Τιθραύστης*· χιλιάρχος, διοικητὴς μέχρι τοῦδε τῆς βασιλικῆς σωματοφυλακῆς, ἀποστελλόμενος ἤδη ὡς διάδοχος τοῦ Τισσαφέρνου.—*τὰ πράγματα*—αἱ ἐνοχλήσεις.—*ἔχω τὴν δίκην*—ὑφίσταμαι τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν.—*τὸν ἀρχαῖον δασμόν*· οὗτος ἐπληρώνετο πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς κυριαρχίας τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχον κτισθῆ αἱ πόλεις.—*ἀποφέρω*—πληρώνω.—*ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν*—ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν ἐν τῇ πατρίδι ἀρχόντων· διότι ὁ βασιλεὺς δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ χωρὶς τὴν ἔγκρισιν τῶν ἐφόρων.—*σὺ δ' ἀλλὰ*—*ἀλλὰ σύ γε*—ἀλλὰ σὺ τοῦλάχιστον.—*πύθῃ*· β'. ἐνικὸν ὑποτ. ἀορ. β'. τοῦ ῥ. *πυνθάνομαι*.—*μεταχωρῶ*—ἰποχωρῶ, πηγαίνω (εἰς ἄλλο μέρος).—*τιμωροῦμαι τινα*—τιμωρῶ τινα.

§ 27—29

Κύμη· πόλις ἐν τῇ Αἰολίδι.—*ἔρχεται*—ἔρχεται διαταγῆ· τὸ ῥῆμα κεῖται ἐνταῦθα ἀπροσώπως· ὑποκ. αὐτοῦ τὰ ἀπαρ. *ἄρχειν καὶ καταστήσασθαι*.—*καὶ τοῦ ναυτικοῦ*· δηλ. ὄχι μόνον τοῦ πεζικοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ ναυτικοῦ· μέχρι τότε ἡ στρατηγία καὶ ἡ ναυαρχία οὐδέποτε εἶχον δοθῆ εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον.—*γινώσκω*—κρίνω, ἐγκρίνω.—*λογισμὸς*—συλλογισμὸς, σκέψις.—*ὡς*—ὅτι.—*ὡς... ἂν εἶναι*—*ὡς... ἂν εἶη*.—*καθ' ἐν οὔσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις*—ὅταν ἡ διοίκησις (ἡ δύναμις) ἀμφοτέρων εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας ἑνός.—*τό τε ναυτικόν*· ἐνν. *ἰσχυρότερον ἂν εἶη*.—*ἐπιφαίνομαι*—παρουσιάζομαι αἴφνης, τρέχω πρὸς βοήθειαν.—*ἐπιθαλαττίδιος*—παραθαλάσσιος.—*καινός*—νέος, καινούργιος.—*ἐξ ὧν*—ἐκ τούτων, ἄς.—*ἐπαγγέλλομαι*—ὑπόσχομαι.—*χαρίζεσθαι*· δηλ. τῷ Ἀγησιλάῳ.—*χαρίζομαι τινα*—εὐχαριστῶ τινα.—*φιλότιμος*—φιλόδοξος.—*ἐρωμένος τὴν ψυχὴν*—γενναῖος.—*ἄπειρος*—ὁ μὴ ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην πείραν.—*πράττω τὰ ναυτικά*—καταγίνομαι εἰς τὰ ναυτικά, εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ στόλου.—*δρῶ*—ἔξικινῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΠΟΛΕΙΣ
ΣΥΝΑΣΠΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

§ 1—2

καταμανθάνω = ἀντιλαμβάνομαι, κατανοῶ.—*τὰ βασιλέως πράγματα* = ἡ στρατιωτικὴ δύναμις τοῦ βασιλέως.—*οὐδαμῆ* = οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον.—*αἰρῶ τινα*· ἐνταῦθα = νικῶ τινα.—*τί χρῶτο τοῖς πράγμασι* = πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὰ πράγματα, τί νὰ κάμῃ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν.—*χρυσίον*· δηλ. χρυσοῦς δαρεικός· ἦτο δὲ ὁ δαρεικὸς χρυσοῦν νόμισμα ἀξίας εἴκοσιν ἀττικῶν δραχμῶν.—*εἰς πενήκοντα τάλαντα ἀργυρίου* = ἀξίας πενήκοντα περίπου ἀργυρῶν τάλαντων. Τὸ τάλαντον ἦτο ἴσον πρὸς ἕξ χιλιάδας ἀττικῆς δραχμῆς.—*πιστὰ τὰ μέγιστα* = ἀσφαλέσταται ἐγγυήσεις.—*οἱ προεστηκότες* = οἱ προϊστάμενοι, οἱ ἀρχηγοί.—*ἐφ' ᾧ* = ἐπὶ τῷ ὄρω.—*πόλεμον ἐκφέρω πρὸς τινα* = κηρύττω πόλεμον κατὰ τινος.—*καὶ οὐ μεταλαβόντες = καίπερ οὐ μεταλαβόντες*.—*μεταλαμβάνω τινός* = μετέχω τινός, λαμβάνω μερίδιον ἀπὸ κάτι.—*διαβάλλω τινά*· ἐνταῦθα = προσπαθῶ νὰ καταστήσω τινὰ μισητόν.—*προάγω τινὰ εἰς μῖσός τινος* = παρασύρω τινὰ εἰς μῖσος κατὰ τινος.—*συνίστημι τὰς πόλεις* = ἐνώνω τὰς πόλεις εἰς συμμαχίαν.—*τὰς μεγίστας πόλεις*· ὅπως ἦσαν αἱ Ἀθῆναι καὶ αἱ Θῆβαι.

BIBLION ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ

§ 1—3

μετόπωρον = φθινόπωρον. — *ἄμα μετοπώρω*· τοῦ ἔτους 395 π. Χ. — *πορθῶ* = καταστρέφω. — *προσλαμβάνω* = καταλαμβάνω. — *ὡς* = ὅτι. — *εἰς λόγους ἄξιοι*· ἔνν. αὐτῶ, δηλ. τῷ Ἀγησίλαῳ. — *εἰς λόγους ἄγω τινά τινα* = φέρω τινὰ εἰς συνομιλίαν μετὰ τίνος. — *πάλαι* = ἀπὸ πολλοῦ χρόνου. — *ἀφίστημί τινα ἀπό τινος* = κινῶ τινα εἰς ἀποστασίαν ἀπὸ τίνος. — *ἔθνος τι*· καὶ ὅχι πόλεις μόνον ὅπως μέχρι τοῦδε. — *ἦλθεν*· ἔνν. *εἰς λόγους*. — *οὐκ ἀνεβεβήκει*· δηλ. πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν ἐν Περσίᾳ ἔδραν του. — *πέισαντος* (ἔνν. αὐτὸν) *τοῦ Σπιθριδάτου* = κατὰ συμβουλήν τοῦ Σπιθριδάτου. — *Σπιθριδάτης*· ὑπαρχηγὸς τοῦ Φαρναβάζου, ὅστις αἰσθθεὶς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος (396) ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου ἀπεστάτησε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον. — *χιλίους ἰππέας*· ἡ δύναμις αὕτη ἦτο σπουδαιοτάτη, διότι ἀποτελεῖτο ἀπὸ Παφλαγόνας, οἵτινες ἐφημίζοντο ὡς ἄριστοι ἵππεῖς.

§ 13—16

ἐπὶ Δασκυλείου = πρὸς τὸ Δασκύλειον· περὶ τούτου βλ. βιβλ. III, κεφ. 4, § 13—14. — *ἀποπορεύομαι* = ἀπέρχομαι. — *βασιλεία* = ἀνάκτορα. — *θῆραι* = ζῶα πρὸς θήραν (κυνήγιον). — *περιείργομαι* = περικλείομαι, περιφράσσομαι. — *παράδεισος* = μέγας κῆπος. — *ἀναπεπταμένος τόπος* = ἀνοικτὸς τόπος. — *πάγ-*

καλος = πολὺ ὠραῖος. — *παραρρέω* = ῥέω πλησίον. — *παρέρρει* δηλ. παρὰ τὰ ἀνάκτορα. — *δρυνθεύω* = κυνηγῶ πτηνά. — *αὐτόθεν* = ἀπὸ ἐκεῖ· ἀπὸ τὸν τόπον δηλ. ὅπου ἔμενεν. — *προνομαί*· ἐπιδρομαί συντεταγμένου στρατοῦ εἰς ἐχθρικήν χώραν πρὸς διαρπαγήν.

§ 17—19

καταφρονητικῶς = καταφρονοῦντες τοὺς ἐχθροὺς. — *ἀφυλάκτως* = χωρὶς προφυλακτικὰ μέτρα. — *σφάλλομαι* = παθαίνω ἀτύχημα. — *ἐπιτυγχάνω τινι* = κατὰ τύχην συναντῶ τινα. — *σπείρομαι* = διασπείρομαι, διασκορπίζομαι. — *ἄρματα δρεπανηφόρα*· τὰ γνωστὰ ἀπὸ τὴν Κύρου Ἀνάβασιν πολεμικὰ δίτροχα ὄχηματα, τὰ ὅποια ἔφερον δρέπανα. — *καθίσταμαι που* = ἐγκαθίσταμαι μονίμως κάπου. — *ἄλλοτε ἄλλῃ* = ἄλλοτε εἰς τοῦτο, ἄλλοτε εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος = εἰς διάφορα μέρη. — *νομάδες*· ποιμενικαὶ φυλαὶ περιφερόμεναι μὲ τὰ ποίμνια τῶν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. — *καὶ μάλα* = παρὰ πολὺ, τελείως. — *στρατοπεδεύσεις*· αἱ ἐκάστοτε θέσεις τοῦ στρατοπέδου. — *προσελαύνω* = προχωρῶ κατὰ τινος. — *συνέδραμον*· ἄορ. β'. τοῦ ὁ. *συντρέχω* = συγκεντρώνομαι καὶ ἀντιπαράτάσσομαι. — *ὡς εἰς ἑπτακοσίους*· οὗτοι πιθανῶς ἦσαν ἑλαφρῶς ὀπλισμένοι (ψιλοί). — *μέλλω* = βραδύνω. — *προΐσταμαι τι* = τοποθετῶ τι ἔμπροσθέν μου. — *ὀπισθεν γίγνομαι* = παρατάσσομαι ὀπισθεν. — *ἐλαύνειν*· ὑποκ. τὰ ἄρματα. — *ἐλαύνω εἰς τινα* = ἐπιπίπτω κατὰ τινος. — *διασκεδάννυμι* = διασκορπίζω. — *τὸ ἀθρόον* = τὸ πυκνὸν πλῆθος, τὴν φάλαγγα τῶν ἑπτακοσίων Ἑλλήνων. — *καταβάλλω* = φονεύω.

§ 20—21

Κανή· κόμη τῆς Μ. Φρυγίας. — *λέγει*· ἔνν. *τοῦτο*. — *λαμπρὸν τι ἐργάζομαι* = κάμνω ἀνδραγάθημά τι. — *αἰτῶ τινά τι* = ζητῶ παρὰ τινός τι. — *τούς τε Σπιθριδάτου καὶ τοὺς Παφλαγόνας*· δηλ. τοὺς διακοσίους ἱππεῖς τοῦ Σπιθριδάτου καὶ τοὺς χιλίους Παφλαγόνας. — *ὀπόσους πείσειεν*· δηλ. ὁ Ἡριπίδας.

§ 22—24

ὑπέσχετο ἔνν. δώσειν ὑποκ. ὁ Ἀγησίλαος.—*ἐθύετο* ὑποκ. ὁ Ἡριππίδας.—*καλλιερουῦμαι*; (πρβλ. Βιβλ. ΙΙΙ, κεφ. Α΄, § 17).—*καταλύω τι*—τελειώνω τι.—*παρεῖναι* ὑποκ. αὐτούς, δηλ. οὗς ἔδωκεν ὁ Ἀγησίλαος καὶ οὗς αὐτὸς ἔπεισεν.—*ἐκάστων*—ἕξ ἐκάστου στρατιωτικοῦ σώματος (δηλ. ἐκ τῶν ὀπλιτῶν, τῶν πελταστῶν καὶ τῶν ἱππέων).—*εἰ ἀποτρέποιτο* ἔνν. τοῦ ἔργου (τῆς ἐπιχειρήσεως).—*ἀποτρέπομαί τινος*—ἐγκαταλείπω τι.—*ἐπιπεσῶν* (ὁ Ἡριππίδας)... πολλοὶ ἔπεσον ἄνωμαλος σύνταξις (ὄνομαστική ἀπόλυτος) ἀντί: *ἐπιπεσόντος* (τοῦ Ἡριπίδου) πολλοὶ ἔπεσον.—*στρατοπεδεῖα*—στρατόπεδον.—*τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων*—τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ ἀποτελουμένης ἐκ Μυσῶν.—*αὐτοὶ δέ* δηλ. ὁ Φαρνάβαζος καὶ οἱ περίεξ αὐτοῦ.—*ἐκπωμα*—ποτήριον.—*καὶ ἄλλα δὴ... κτήματα*—καὶ ἄλλα κτήματα, οἷα δὴ Φαρναβάζου ἦν—καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἦτο ἐπόμενον νὰ ἔχη ἄνθρωπος τῆς θέσεως τοῦ Φαρναβάζου.

§ 29—31

ἐκ παλαιοῦ—πρὸ πολλοῦ, ἀπὸ καιρόν.—*ξένος*—φίλος ἐκ φιλοξενίας.—*ξενουμαί τινι*—συνάπτω σχέσεις μετὰ τινος, γίνομαι φίλος τινός.—*συνάγω τινὰ εἰς λόγους τινι*—φέρω τινὰ εἰς συνομιλίαν μετὰ τινος.—*ὡς δ' ἤκουσεν* δηλ. ὁ Ἀγησίλαος.—*σπονδὰς λαβῶν* ὁ Ἀπολλοφάνης ἀπὸ τὸν Ἀγησίλαον.—*σπονδὰς λαμβάνω*—λαμβάνω διαβεβαίωσιν περὶ ἀακωχῆς.—*καὶ δεξιάν* ὡς σημεῖον ἐπιβεβαίωσεως τῆς συνθήκης.—*παρῆν*—*παρεγένετο*—ἦλθε: δηλ. ὁ Ἀπολλοφάνης.—*συγκείμενον χωρίον*—συμπεφωνημένον μέρος.—*δὴ*—*ἤδη*.—*πόα*—χλόη.—*ὑποτίθημι τί τινι*—στρώνω τι εἰς τινα διὰ νὰ καθίσῃ.—*ῥαπτὰ*—τάπητες κεντημένοι.—*ἐντρυφῶ*—φαίνομαι τρυφηλός.—*φauλότης*—λιτότης, ἀπλιότης.—*κατακλίνομαι*—ξαπλώνομαι, κάθημαι.—*ὡσπερ εἶχε*—καθὼς ἦτο φέρων δηλ. τὴν πολυτελεῆ στολήν.—*προσαγορεύω τινὰ χαίρειν*—χαίρειζω τινά.

§ 32--33

ἄρχω τοῦ λόγου—λαμβάνω πρῶτος τὸν λόγον.—*ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε*· κατὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτε ἐβοήθησαν διὰ χρημάτων τὴν Σπάρτην καὶ ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβαζος καὶ ὁ Κῦρος.—*τὸ ναυτικόν... ἰσχυρὸν ἐποίουν*· μετὰ τὴν ἦταν τῶν Λακεδαιμονίων παρὰ τὴν Κύζικον κατὰ τὸ ἔτος 410 π. Χ.—*αὐτὸς*—ἐγὼ ὁ ἴδιος.—*μαχόμενος μεθ' ὑμῶν*· κατὰ τὴν ναυμαχίαν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων παρὰ τὴν Ἄβυδον (411 π. Χ.), κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Φαρνάβαζος εἰσῆλθεν ἔφιππος εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐβοήθησε μεθ' ὄλου τοῦ στρατοῦ του καὶ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του τοὺς Λακεδαιμονίους.—*καὶ διπλοῦν... κατηγορῆσαι*· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων· *καὶ οὐκ ἂν ἔχοιτε κατηγορῆσαι ἐμοῦ, ὥσπερ Τισσαφέρνους, οὔτε ποιήσαντος πρόποτε οὔτε' ελπόντος διπλοῦν τι*.—*ἔχω κατηγορῆσαι τινος*—δύναμαι νὰ κατηγορήσω τινά.—*διπλοῦν*—διπλοπροσωπία, δολιότης.—*γενόμενος=εἰ καὶ ἐγενόμην*.—*οὕτω διάκειμαι*—εἰς τοιαύτην δύσκολον θέσιν ἔχω περιέλθει.—*ὥς=ὥστε*.—*δεῖπνον*—τροφὴ, ζωοτροφία.—*εἰ μὴ*—ἐκτὸς ἐάν.—*ὧν=τούτων ἅ.*—*παράδεισος*—μέγας κήπος, περιβόλι.—*δσιον*—τὸ σύμφωνον πρὸς τὸν θεῖον νόμον, τὸ θεῖον δίκαιον.—*δίκαιον*—τὸ καθωρισμένον ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου νόμου, τὸ ἀνθρώπινον δίκαιον.—*δὲ*—τότε, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει.—*δπως=πῶς*.—*ταῦτα*· δηλ. αἱ κατ' αὐτοῦ ἐνεργεαὶ των (ὅπως ἦτο ἡ καταστροφή καὶ ἡ καῦσις τῶν οἰκημάτων καὶ τῶν παραδείσων).—*ἔστι τι ἀνδρῶν*—εἶναί τι ἴδιον ἀνδρῶν, ἀρμόζει τι εἰς ἀνδρας.—*ἐπίσταμαι*—γνωρίζω.—*ἀποδίδωμι χάριτας*—ἀνταποδίδω εὐγνωμοσύνην.

§ 34--36

ἐπισχύνθησαν καὶ ἐσιώπων· διότι ἀνεγνώριζον ὅτι ὁ Φαρνάβαζος εἶχε δίκαιον.—*χρόνω ποτέ*—μετ' ἀρκετὴν ὥραν· διότι δὲν ἦτο εὐκολος ἡ δικαιολογία.—*εἰδέναι*· ἀπαρ. τοῦ ῥ. *οἶδα*·—*ξένος*—φίλος ἐκ φιλοξενίας.—*αἱ πόλεις*· δηλ. *αἱ ἑαυτῶν*.—*πολέμια γένωνται*· ἐνν. *ἀλλήλαις*.—*ἐξενωμένοις*· μετοχὴ παρακ. τοῦ ῥ. *ξενόομαι—οὔμαι*·; (πρβλ. § 29).—*καὶ*

ἂν οὕτω τύχῳσιν—καὶ ἂν συμβῆ τοῦτο, καὶ ἂν εὕρεθοῦν εἰς
 τοιαύτην δυσάρεστον θέσιν.—*ἔστιν ὅτι*—ἐνίοτε.—*ἀπέκτειναν*—
 ἀποκτείνουσιν.—*πάντα τὰ ἐκείνου*· ἐπομένως καὶ σὲ καὶ τὰ
 κτήματά σου.—*περὶ παντὸς ποιοῦμαι τι*—θεωρῶ τι ὡς μεγί-
 στην εὐτυχίαν μου.—*εἰ μὲν ἔδει ἀλλάξασθαί σε ἡμᾶς δεσπό-
 τας ἀντὶ βασιλέως δεσπότης*—ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο νὰ ἀλλάξης
 κύριον καὶ νὰ ἀναγνωρίσης ἡμᾶς ὡς κυρίους ἀντὶ τοῦ βασι-
 λέως.—*οὐκ ἂν συνεβούλευον*· δηλ. τοῦτο.—*ἔξεστί τινι*—
 εἶναι δυνατὸν εἰς τινα.—*γίγνομαι μετὰ τινος*—ἔρχομαι μὲ τὸ
 μέρος τινός.—*μηδένα προσκυνοῦντα*· οἱ Πέρσαι εἶχον τὴν
 συνήθειαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως των νὰ πίπτουν κατὰ γῆς καὶ
 νὰ φιλοῦν τὸ χῶμα· τὴν τιμὴν ταύτην οἱ Ἕλληνες μόνον εἰς
 τοὺς θεοὺς ἐθεώρουν προσήκουσαν.—*ἔην*· ὑποκείμενον τοῦ
ἔξεστι.—*καρποῦμαι τι*—ἀπολαύω τι.—*καίτοι*—καὶ ἀληθῶς,
 καὶ πράγματι.—*ἐλεύθερον εἶναι*—τὸ εἶναι τινα ἐλεύθερον.—
ἀντάξιος—ἰσάξιος.—*τὰ πάντα χρήματα*—ὅλοι οἱ θησαυροὶ
 τοῦ κόσμου.—*χρῶμαι τινι συμμάχῳ*—ἔχω τινὰ σύμμαχον.—
ὁμόδουλος—ὁ δουλεύων μετὰ τινος εἰς τινα.—*τοὺς ὁμοδού-
 λους σοι*· εἰς τὸ περσικὸν κράτος καὶ οἱ σατράπαι καὶ ὁ ἴδιος ὁ
 Κῦρος καλοῦνται δοῦλοι τοῦ βασιλέως.—*καταστρέφομαι
 τινα*·; (πρβλ. βιβλ. ΙΙΙ, κεφ. Δ', § 12).—*καίτοι*—ἀλλ' ὅμως.—
δέω τινός—ἔχω ἀνάγκην τινός, μου λείπει κάτι.—*μὴ οὐχὶ
 εἶναι*—ὥστε εἶναι.—*πάμπαν*—ἐντελῶς.

§ 37—38

οὐκοῦν—λοιπόν.—*ἀπλῶς*—εἰλικρινῶς.—*ἀποκριθῶμαι*· ὑ-
 ποτακτικὴ δηλοῦσα ἀπορίαν—νὰ ἀποκριθῶ·—*πρέπει γοῦν σοι*
 —ἀρμόζει βέβαια εἰς σὲ (νὰ ἀποκριθῆς δηλ. εἰλικρινῶς, συμφώ-
 νως πρὸς τὴν παρρησίαν, τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε ἔχεις ἐπιδεί-
 ξει).—*προσάτιτω τινὶ τὴν ἀρχὴν*—ἀναθέτω εἰς τινα τὴν ἀρ-
 χὴν (τὴν στρατηγίαν).—*ὡς εἶοικε*—καθὼς φαίνεται, βεβαίως.—
φιλοτιμία—φιλοδοξία.—*εἰδέναι*· ἔνν. ὑμᾶς.—*λαμβάνομαι
 τῆς χειρός τινος*—λαμβάνω τινὰ ἐκ τῆς χειρός.—*λῶστος*· ὑ-
 περθ. τοῦ ἀγαθός (λῶων, λῶστος)—ἄριστος· ἡ κλητικὴ λῶστε
 —καλέ μου φίλε, φίλτατε.—*τοιοῦτος ὢν*—τοιαῦτα αἰσθήματα

ἔχων.—*δ' οὖν*—ὁμως.—*ἐπίστω* προστακτικὴ τοῦ ῥ. *ἐπίσταμαι* = γνωρίζω.—*κἂν πόλεμος ἦ* δηλ. πρὸς τὸν βασιλέα.—*ἔως ἂν.. ἔχωμεν*—ἔφ' ὅσον δυνάμεθα.—*ἀφεξόμεθα* μέλλων τοῦ ῥ. *ἀπέχομαι*.—*ἀπέχομαί τινος*—ἰπέχω ἀπὸ τινα.—*σύνοδος* = συγκέντρωσις.—*καλὸς*—ὠραῖος.—*ὑπολείπομαι*—μένω ὀπίσω.—*ἐγὼ δέ γε*—καὶ ἐγὼ βέβαια.—*νυν=τοίνυν*—λοιπόν.—*παλιτῶν*—ἀκόντιον.—*ἔδωκε τῷ Ἀγησιλάῳ* ὑπῆρχε συνήθεια ν' ἀνταλλάσσουν μεταξύ των ἀναμνηστικὰ δῶρα οἱ συνδεόμενοι διὰ ξενίας.—*φάλαρα* κοσμήματα κατὰ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων ἢ σκελάσματα τῶν γνάθων ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ χαλινοῦ.—*γραφεὺς*—γραμματεὺς.—*πάγκαλος*—παρὰ πολὺ ὠραῖος.—*περιαιρῶ*—ἄφαιρῶ.—*ἀντιδίδωμι*—ἀνταποδίδω.—*μεταδιώκω τινά*—τρέχω κατόπιν τινὸς διὰ νὰ τὸν προφθάσω, ἀκολουθῶ τινα.—*δῆ*—πράγματι.—*ἀποπορεύομαι*—ἀπέρχομαι.—*καὶ ἔαρ* τοῦ ἔτους 394 π. Χ.—*ὑποφαίνει ἔαρ*—ἀρχίζει νὰ φαίνεται τὸ ἔαρ.—*Ἀστυρηνή* οὕτως ἔκαλεῖτο ἡ Ἄρτεμις, διότι εἶχε ναὸν ἐν Ἀστύροις, πόλει τῆς Μυσίας.—*πρὸς ᾧ εἶχε*—πρὸς τῷ στρατεύματι, ὃ εἶχε.—*ἀνωτάτω*—εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας.—*ὀπισθεν ποιοῦμαι*—ἀφήνω ὀπίσω.—*ἀφίστημι τινά τινος*—; (πρβλ. § 1—3).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΑΝΑΚΑΛΕΙΤΑΙ ΕΚ ΤΗΣ Μ. ΑΣΙΑΣ

§ 1—2

εἰμι ἐν τινι—ἀσχολοῦμαι εἰς τι.—*ἐν τούτοις ἦν* εἰς ὅσα δηλ. ἐξιστορεῖ ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν § 41 τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου.—*σαφῶς*—μετὰ βεβαιότητος.—*αἰσθάνομαι*—πληροφοροῦμαι.—*τά τε χρήματα ἑλληλυθότα* τὰ χρήματα τὰ ἀποσταλέντα εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοῦ Τιθραύστου διὰ τοῦ Τιμοκράτους (πρβλ. βιβλ. III, κεφ. Ε', § 1—2).—*τὰς μεγίστας πόλεις* δηλ. Κόρινθον, Ἄργος, Ἀθήνας καὶ Θήβας.—*συνεστηκυίας* μετοχὴ παρακ. τοῦ ῥ. *συνίσταμαι*—ἐνώνομαι εἰς συμμαχίαν.—

ἐπὶ πολέμῳ = πρὸς πόλεμον, διὰ νὰ πολεμήσουν. — *πρὸς ἑαυτοῦς*· δηλ. τοὺς Λακεδαιμονίους. — *αὐτοὶ μὲν*· δηλ. οἱ ἐν Ἑλλάδι Λακεδαιμόνιοι. — *ταῦτα παρεσκευάζοντο*· δηλ. τὰ ἀναγκασιοῦντα διὰ τὴν ἐκστρατείαν. — *τά τε ἄλλα διηγέιτο ὡς ἔχοι*· τὸν συνασπισμὸν δηλ. τῶν πόλεων κατὰ τῆς Σπάρτης καὶ τὴν ἔνεκα τούτου δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν ἐν Λακεδαίμονι. — *ὡς* = πῶς. — *ἐπιστέλλω τινί* = ; (πρβλ. βιβλ. III, κεφ. 2, § 6—7). — *βοηθῶ τινι* = σπεύδω εἰς βοήθειάν τινος.

§ 3—4

χαλεπῶς φέρω = λυποῦμαι πολὺ, στενοχωροῦμαι. — *ἐνθυμοῦμαι* = ἀναλογίζομαι. — *τοὺς συμμάχους*· τοὺς ἀντιπροσώπους δηλ. τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων. — *ἐκεῖνα*· δηλ. τὰ ἐν Ἑλλάδι, ὁ πόλεμος ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ διεξαχθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα. — *καλῶς γίγνεται τι* = ἀποβαίνει αἰσίως τι, λαμβάνει τι καλὴν ἔκβασιν. — *οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν* = οὐκ ἔστι δέος μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν. — *δέος* = φόβος. — *ἐπιλανθάνομαι τινος* = λησμονῶ τινα. — *πάλιν πάρειμι* = ἐπιστρέφω. — *ὧν ὑμεῖς δεῖσθε*· δηλ. τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως. — *ψηφίζομαι* = ἀποφασίζω. — *τάκει* = τὰ ἐκεῖ. — *λαβόντες αὐτὸν* = μετ' αὐτοῦ· δηλ. τοῦ Ἀγησιλάου.

§ 5—6

Εὐξενος· οὗτος πιθανῶς ἦτο εἷς ἐκ τῶν τριάκοντα. — *ἀρμοστής* = ; — *ἵνα δύναιτο*· ὑποκ. ὁ *Εὐξενος*. — *διασώζω* = προστατεύω. — *οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν*· ὄχι τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ τῶν μισθοφόρων καὶ τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ συμμάχων. — *ὡς*· μετὰ ὑπερθετικοῦ = ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον. — *βέλτιστος* = ἀνδρείοτατος. — *ἄθλα προτίθημι* = τροκηρύσσω βραβεῖα, ὑπόσχομαι ὅτι θὰ δώσω βραβεῖα. — *ταῖς πόλεσιν* = τῶν πόλεων ἐκείνῃ. — *καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅστις* = καὶ τῶν λοχαγῶν τῶν μισθοφόρων, ἐκείνῳ ὅστις. — *εὐοπλος* = ὁ καλῶς ὠπλισμένος. — *προεῖπε* = ὑπεσχέθη. — *καὶ τοῖς ἱππάρχοις, ὅστις* = καὶ τῶν ἱππάρχων ἐκείνῳ, ὅστις. — *εὐπιπος* = ὁ ἔχων καλοὺς ἵππους — *τάξιν παρέχομαι* = παρουν-

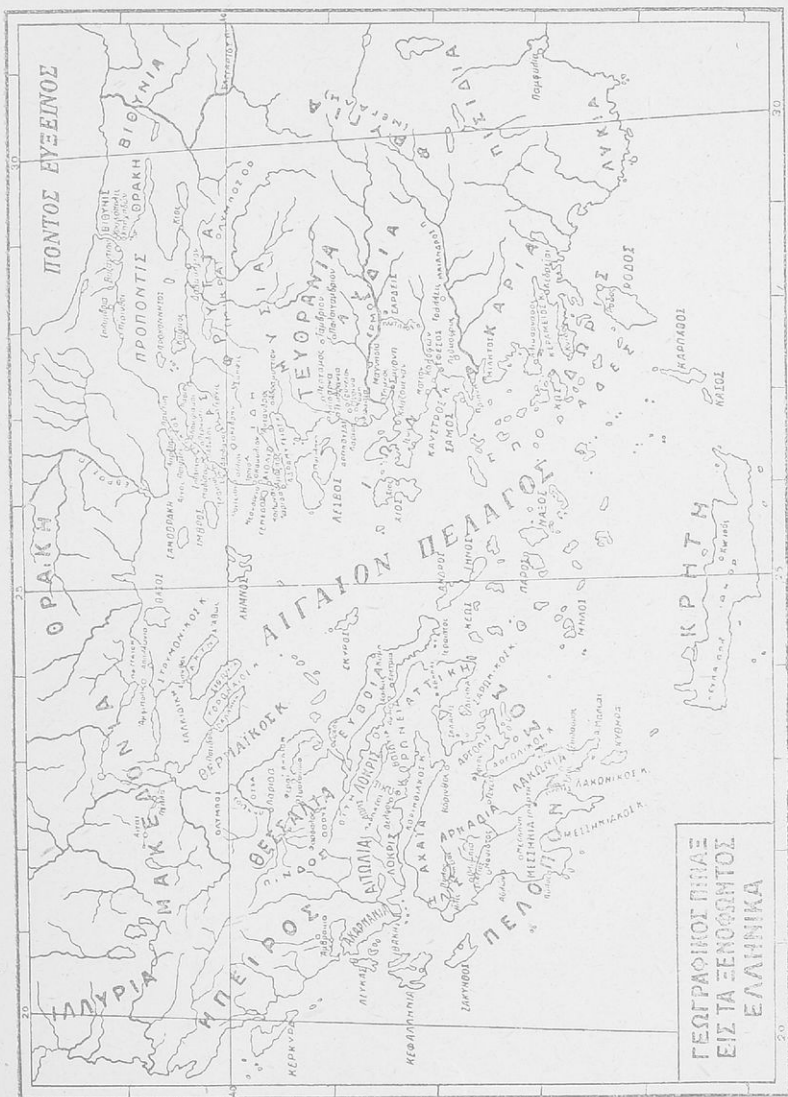
σιάζω τάγμα (ἵππικου).—*ᾧς... δάσων=ᾧς... δάσει.*—*ὅπως εὔ εἰδείησαν*· δηλ. αἱ πόλεις, οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ἵππαρχοι.—*εὐκρινῶ=προσέχω εἰς τὴν ἐκλογὴν.*—*ὅτι τοὺς στρατευομένους δεῖ εὐκρινεῖν*· ἡ ἐκλογὴ τῶν στρατιωτῶν ἔπρεπε νὰ γίνῃ μετὰ προσοχῆς, διότι κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν βραβείων δὲν θὰ ἔλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν μόνον ὁ καλὸς ὄπλισμός, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντοχὴ καὶ ἡ πειθαρχία τῶν στρατιωτῶν κατὰ τὴν πορείαν.

§ 7

ἐκπεπονημένος=ἐπιμελῶς κατεργασμένος.—*εἰς κόσμον=περικαλλῶς.*—*ὀπλιτικὰ ὄπλα=ὄπλα πρὸς χρῆσιν τῶν ὀπλιτῶν.*—*ἵππικὰ ὄπλα=ὄπλα πρὸς χρῆσιν τῶν ἵππέων.*—*οὐκ ἔλαιτον ἐγένοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων=δὲν ἐστοίχισαν ὀλιγώτερον τῶν τεσσάρων ταλάντων.*—*ταλάντων*· (πρβλ. βιβλ. III, κεφ. Ε', § 1—2).—*τοσοῦτων*· δηλ. ὀλίγων.—*ἀναλώω=ᾧ ἢ ἀναλίσκω=ἔξοδεύω, δαπανῶ.*—*παμπόλων χρημάτων=ἄξιας παρὰ πολλῶν χρημάτων.*—*εἰς τὴν στρατιάν=διὰ τὸν στρατόν.*

§ 8

Μέναισος καὶ Ὁρσιππος· οὗτοι ἀνῆκον πιθανῶς εἰς τὸ συμβούλιον τῶν τριάκοντα, ὅπως καὶ ὁ Ἡριπίδας.—*ἀπὸ πόλεως=ἕξ ἐκάστης πόλεως.*—*ἦν περ βασιλεύς*· δηλ. ὁ Εἰρξίξης.—*ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευεν*· κατὰ τὸ ἔτος 480 π. Χ.



Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

1342
ΚΩΝΣΤ. Ν. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ ΣΧΟΛΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΟΝ)

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ



ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ: ΘΕΟΔΩΡΟΥ Α. ΚΟΥΚΟΥΡΑ, ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 69
ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ - 1937

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

1) Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους.—Ἐκλογαί.

2) Ἴσοκράτους Ἐπιστολαί πρὸς Φίλιππον.

3) Λυκούργου λόγος κατὰ Λεωκράτους.—Ἐκλογαί.

4) Ἡρόδοτος.—Ἐκλογαί.

5) Ξενοφῶντος Ἑλληνικά.— Βιβλ. Γ. καὶ Δ.—Ἐκλογαί.

6) Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκη καὶ Αἰλιανοῦ Ποικίλη Ἱστορία.—Ἐκλογαί (Συνεργασία κ. Γ. Παπαοικονόμου).

Ἄπαντα μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

π π π

7) Οἱ Ἐκθέσεις.—Εἰσήγησις στὸ Παιδαγωγικὸ Συνέδριον τῆς ΙΑ' Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας (11 Ἰουλίου 1936).

8) Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους.— Μετάφρασις ἐπὶ τὴν Δημοτικὴν γλῶσσαν μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ σημειώσεων.

ΥΠΟ ΕΚΤΥΠΩΣΙΝ:

1) Λεξικὸν ἀνωμάλων ῥημάτων καὶ ὀνομάτων (διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως).

2) Θουκυδίδου δημηγορίαι (μετὰ ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων).

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧ. 25